

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra psychologie

ŽÁRLIVOST ZPŮSOBENÁ
AKTIVITOU NA FACEBOOKU A
INSTAGRAMU V KONTEXTU
TRIANGULÁRNÍ TEORIE LÁSKY

JEALOUSY CAUSED BY ACTIVITY ON FACEBOOK AND
INSTAGRAM IN THE CONTEXT OF THE TRIANGULAR
THEORY OF LOVE

Bakalářská diplomová práce

Autor: **Natálie Tylšarová**

Vedoucí práce: **Mgr. Vojtěch Kukla**

Olomouc

2021

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. Vojtěchu Kuklovi, za jeho cenné rady, vstřícný přístup a poskytnutý čas. Dále děkuji PhDr. Danielu Dostálovi, Ph.D. za statistické konzultace. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině za její nesmírnou podporu.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou prací na téma: „Žárlivost způsobená aktivitou na Facebooku a Instagramu v kontextu Triangulární teorie lásky“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 22.3.2021

Podpis

OBSAH

Číslo	Kapitola	Strana
	OBSAH	3
	ÚVOD	5
	TEORETICKÁ ČÁST	6
1	Partnerský vztah v mladém věku	7
	1.1 Mladá dospělost	7
	1.2 Partnerský vztah	8
2	Láska	10
	2.1 Přehled vědeckých teorií lásky	11
3	Triangulární teorie lásky	13
	3.1 Vlastnosti jednotlivých komponent	13
	3.2 Odlišnosti mezi jednotlivými komponentami	14
	3.3 Triangulární teorie v rámci vývoje	15
	3.4 Typy lásky	16
	3.5 Navazující teorie na Triangulární teorii lásky	17
	3.5.1 Tetragulární teorie lásky	17
	3.5.2 Čtrnáct koření lásky	17
	3.5.3 Čtyřkomponentová teorie lásky	18
4	Žárlivost	19
	4.1 Vymezení žárlivosti	19
	4.2 Partnerská žárlivost	21
	4.2.1 Příčiny žárlivosti	21
	4.2.2 Emoční, kognitivní a behaviorální složka žárlivosti	22
	4.2.3 Typy žárlivosti	23
	4.2.4 Rozdíly v žárlivosti	24
	4.2.5 Dopady žárlivosti	25
5	Sociální sítě	27
	5.1 Vymezení sociálních sítí	27
	5.2 Populární sociální sítě	28
	5.3 Vybrané sociální sítě	29
	5.3.1 Facebook	29
	5.3.2 Instagram	30
6	Sociální sítě a partnerský vztah	31
	6.1 Pozitivní vliv	31
	6.2 Negativní vliv	32
	6.2.1 Žárlivost	34

VÝZKUMNÁ ČÁST	37
7 Výzkumný problém.....	38
7.1 Formulace hypotéz ke statistickému testování	39
8 Typ výzkumu a použité metody.....	40
8.1 Sociodemografický dotazník	40
8.2 Škála žárlivosti na Facebooku	41
8.2.1 Škála žárlivosti na Facebooku a Instagramu	41
8.3 Sternbergova triangulární škála lásky	43
9 Sběr dat a výzkumný soubor	45
9.1 Charakteristika zkoumané populace	45
9.2 Sběr dat a popis výzkumného souboru.....	46
9.3 Etické hledisko a ochrana soukromí	48
10 Práce s daty a její výsledky	50
10.1 Výsledky ověření platnosti statistických hypotéz.....	51
10.1.1 Ověřování podmínek lineární regrese	51
10.1.2 Ověřování hypotéz	52
10.1.3 Vyjádření k hypotézám	54
11 Diskuze.....	55
12 Závěr	60
13 Souhrn	61
LITERATURA	64
PŘÍLOHY.....	73

ÚVOD

Láska a žárlivost doprovází naše životy odmalička. Avšak své místo mají zejména ve vztazích partnerských. Mohou se v nich vzájemně doplňovat nebo být zcela v rozporu. Pokud ve vztahu dominuje láska, mohou díky ní vzkvétat. Pokud však převládá žárlivost, láska se ze vztahu může postupně zcela vytratit.

S příchodem sociálních sítí partneři dostali řadu nových možností, jak svoji lásku, ale i žárlivost, přenášet do virtuálního prostředí. Nemusí se již omezovat na komunikaci tváří v tvář. Mohou si být na blízku, ačkoli jsou od sebe fyzicky vzdálení. Přestože je dělí kilometry, mohou si vyjadřovat svoji lásku na dálku. Mohou si posílat romantické zprávy a sdílet navzájem své pocity a prožitky během celého dne. Sociální sítě mohou do vztahu nepochybně vnášet mnoho pozitivních aspektů. Stejně tak s sebou nesou ale i stinnou stránku, která může partnerské vztahy potenciálně ohrozit. Informace jsou na nich mnohem dostupnější a viditelnější. Během chvilky se tak mohou dopátrat i k milostné historii svého protějšku. Nabízejí možnost mít neustálé povědomí o tom, co ten druhý dělá. Už dávno neplatí rčení „*co oči nevidí, to srdce nebolí*“. Ba naopak, na sociálních sítích můžeme vidět mnohem více, než by nám bylo skutečně dostupné. A ne nadarmo se říká, že „*čeho je moc, toho je příliš*“. Informace můžeme vidět vytržené z kontextu a nemusíme tak pochopit jejich význam. Žárlivost je považována za častého škůdce v partnerských vztazích. Nejednou stála i za jejich rozpadem. V prostředí sociálních sítí však může nabývat zcela nových rozměrů.

Tímto směrem zaměřila svoji pozornost již řada odborníků. Dospěli k závěru, že sociální sítě mohou žárlivost rozvíjet nebo ji dále umocňovat. Právě tomuto tématu jsem se rozhodla věnovat ve své bakalářské práci. Pokusím se ověřit, zda žárlivost souvisí s časem stráveným na sociálních sítích, pohlavím a délkou partnerského vztahu. Předěšlé výzkumy se soustředily zejména na službu Facebook, avšak v současné době má velký vliv i služba Instagram. Z toho důvodu jsem se rozhodla žárlivost prozkoumat na obou těchto platformách. Mé úvahy mě však dovedly ještě o krůček dále a to, jak se žárlivosti v prostředí sociálních sítí promítá do lásky mezi partnery? Abych si tuto otázku mohla zodpovědět, vybrala jsem si model lásky podle R. J. Sternberga.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PARTNERSKÝ VZTAH V MLADÉ DOSPĚLOSTI

Tato práce se zaměřuje na dospělé ve věku od 20 do 30 let aktuálně se nacházející v partnerském vztahu, který má v tomto věku nezaměnitelnou roli. Podle řady autorů toto období spadá do vývojové etapy mladé dospělosti, proto jí bude věnována první kapitola. Přiblížíme základní charakteristiku daného období a zmíníme jaký význam a podobu má v této životní etapě partnerský vztah.

1.1 Mladá dospělost

Věkové hranice této životní etapy nejsou zcela striktně vymezeny a každý z autorů přichází s trochu odlišným rozmezím. Říčan (2004) mladou dospělost vymezuje mezi 20-30 lety. Langmeier & Krejčířová (2006) toto období nazývají časnou dospělostí a přichází s podobným rozdělením jako Říčan (2004), tedy 20-25/30 let. Thorová (2015) mladou dospělost řadí do období mezi 20-35 lety. Největší věkové rozpětí této etapy a její ohraničení mezi 20 až 40 lety nabízí Vágnerová (2007).

Přechod do dospělosti, kromě věkového ohraničení, můžeme popsat prostřednictvím splnění či naplnění určitých charakteristik, které k této etapě náleží. Je to především etapa, ve které se mladý dospělý mění z nezralé osobnosti ke zralé (Langmeier & Krejčířová, 2006; Thorová, 2015; Vágnerová, 2007). K dosažení osobnostní zralosti přispívají životní zkušenosti člověka a především to, jakým způsobem se s nimi vypořádá.

Mladý dospělý je schopen navazovat a udržovat stabilní vztahy, je soběstačný, není již závislý na primární rodině, připravuje se na svůj profesní život/pracuje, má realistické plány do budoucna, je schopen bezproblémové spolupráce, zvládá interakci v profesním životě (jak s nadřízenými, tak podřízenými), zajímá se a pečuje o své blízké (Říčan, 2004). Vágnerová (2007) dále dodává, že dokáže přijímat zodpovědnost za své činy, je svobodný ve svém rozhodování, dokáže lépe ovládat své emoce a jednání, nadále rozvíjí svůj osobní rozvoj, má symetrické vztahy se svými vrstevníky a je schopen párového soužití. Zralý dospělý by již neměl usilovat, aby byl takový, jací ho chtějí ostatní, naopak by měl být schopný autentického chování (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Jedinec, který úspěšně dokončil hledání své identity, čelí podle Eriksona (2002) v mladém dospělosti novému vývojovému úkolu, a tím je vytvoření intimního a stabilního vztahu s druhým člověkem. Takový vztah má již vyšší kvalitu než milostné vztahy v předchozích obdobích, ve kterých člověk spíše nalézal sám sebe a nevstupoval tak do skutečné vzájemnosti (Říčan, 2010). Právě zmíněná vzájemnost podle Říčana (2010, s. 171) znamená „zajímat se o to, jaký partner doopravdy je, poskytovat mu to, co ho nejvíce obohatí a přijímat od něj to, co může nejvíce obohatit nás samé, hledat skutečnou, nikoli jen vysněnou vzájemnou harmonii.“ Jestliže však dospělý není dostatečně zralý, může se uchylovat k osamělosti a tím se vyhýbat příležitosti k hledání intimního vztahu s druhým člověkem (Erikson, 2002).

1.2 Partnerský vztah

Výše jsme zmínili, že jedním z nejdůležitějších úkolů v mladém dospělosti je navázání intimního vztahu s druhou osobou. V této životní etapě řada dospělých nalézá svého stabilního partnera, se kterým následně vstupuje do manželství, zakládá rodinu, a s tím přijímá nové sociální role.

Partnerství v této životní etapě nabývá stěžejního významu, především proto, že teprve v tomto období je člověk schopen na vztahu cílevědomě pracovat, přizpůsobovat se partnerovi a leccos mu obětovat (Říčan, 2010).

Podle Vágnerové (2007) je mladý dospělý ochotný vzdát se části své identity a společně se svým partnerem vytvořit tzv. párovou identitu, díky které nabývá vztah jiné kvality než v předchozích vývojových etapách. Partnerský vztah může být místem pro další párový a osobnostní rozvoj. Podobného názoru je i Willi (2011), který tvrdí, že konstruktivní milostný vztah v dospělosti nabízí podněcující prostor k vzájemnému osobnímu vývoji. Kvalita rozvoje se odvíjí od vzájemné odezvy partnerů. Pokud na sebe v zásadních aspektech reagují pozitivně (tělesný vzhled, přitažlivost sexuální identity, podobná životní filozofie), mohou se skrze partnerskou lásku a v ní nadále rozvíjet (Willi, 2011). Podobně i Praško (2005) partnerský vztah vnímá jako šanci k dozrání partnerů, avšak upozorňuje, že stejně tak může ve vztahu docházet k vzájemnému pošlapání sebevědomí partnerů.

Partneři ve vztahu rozvíjí intimní část své osobnosti, která se podle Vágnerové (2007) nemůže rozvinout jiným způsobem než hlubokou vazbou ke druhému. Intimní a blízký vztah Praško (2005) považuje za základ kvalitního partnerství. Řada psychologů se shoduje, že

intimní vztah vzniká v momentě, kdy partneři neuvažují v rovině „já“, ale začnou přemýšlet v rovině „my“ (Willerton, 2012). Intimita ve vztahu bývá spojena se sebeotevřením, vzájemnými projevy lásky a něhy, důvěrou a úctou k partnerovi, schopností mít rád druhého včetně jeho chyb a schopností sdílet společné plány (Skorunková, 2011). Říčan (2004) dále uvádí, že v intimním vztahu je důležité respektovat partnerovu svobodu a jeho životní cestu, o které si však nemůžeme být nikdy jisti, že se nerozejde s tou naší.

Jak jsme zmínili výše, v průběhu tohoto období, spousta partnerů vstupuje do manželství. V současné době je však častější tzv. nesezdané soužití označující partnerské soužití bez uzavřeného sňatku (Thorová, 2015). Vágnerová (2007) ve své knize zmiňuje, že v nesezdaném soužití je mnohem těžší dosáhnout stejné intimity jako v manželství, především z důvodu, že nezahrnuje tolik sdílených oblastí. Pokud se partneři nachází v nesezdaném soužití, bývá to pro ně spíše přechodný stav mezi vstupem do manželství nebo v opačném případě může skončit rozchodem partnerů.

2 LÁSKA

Potřeba lásky patří mezi základní lidské potřeby. Každý touží milovat a být milován. Ale co vlastně láska znamená? Pokud bychom se zeptali deseti lidí, zřejmě bychom dostali deset různých odpovědí. Každý z nás si pod láskou představí něco jiného. Láska je všude kolem nás. Pod jejím vlivem vznikaly a stále vznikají ta nejkrásnější umělecká díla. Jdeme s ní ruku v ruce celým životem, od našeho zrození až po náš odchod. Je spojena s tou nejpestřejší škálou emocí, od pocitů radosti, štěstí, po pocity zoufalství či bezmoci. Láska je mocná čarodějka, která dokáže ovlivňovat naše chování a prožívání. Každý z nás si určitě vzpomene na nějaký moment, kdy jsme pod jejím opojením udělali něco, co by nám bylo jinak zcela cizí. Řada autorů se snažila lásku vysvětlit pomocí různých teorií, ale lze něco tak abstraktního, bezrozměrného uchopit očima vědy?

Právě možná obtíže spojené se samotným uchopením lásky jsou důvodem, proč až do osmdesátých let nebyla láska předmětem vědeckého bádání a jen ojediněle se pojem lásky objevoval v psychologických slovnících (Willi, 2011). Stejně tak jako každý z nás má jinou představu o tom, co je to láska, ani autoři se na její definici neshodují. Každý ji pojímá jiným způsobem. Podle Riemanna (2009) je přání dělat druhému dobře to, co činí lásku láskou. Ve své knize kritizuje vysvětlení lásky pohledem vědy. Podle něj je láska něčím jiným než pouhými pudy, reflexy či psychofyziologickými reakcemi. Podobně i Lauster (2019) vnímá lásku jako centrální duševní děj, který nelze měřit přírodovědeckými metodami. Objevujeme ji však v subjektivních prožitcích, které můžeme popsat a následně zkoumat. Také zdůrazňuje její důležitou roli pro duševní zdraví dospělého člověka, a to nejen ve schopnosti lásku přijímat, ale především ve schopnosti milovat.

Matějková (2007) považuje lásku za již trvalý cit, který nám přináší pocity přijetí a bezpečí, které současně poskytujeme i druhému. Vojtko (2020) přirovnává lásku ke stavu blaženosti. Pokud potřeba lásky není uspokojena, může vést k deprivaci či dalším patologiím (Maslow, 2014; Vojtko, 2020).

Dallaire (2009) lásku vnímá jako emoci, citové hnutí zaměřené na konkrétní osobu. Dle něj, aby láska mohla existovat a přetrvávat, musí být splněny tři podmínky ve vztahu k dané osobě. Měla by být založena na fyzické a sexuální přitažlivosti, k milované osobě musíme vzhlížet a mít s ní společné sny do života. Mnoho odborníků se však shoduje, že

láska není pouhou emoci, ale spíše neustále se měnícím komplexním procesem, který spolupracuje s řadou dalších mentálních funkcí jako je paměť, vnímání, pozornost a další (Vojtko, 2020).

Jako poslední zmíníme pohled sociální psychologie, která na lásku pohlíží jako na specifický interpersonální vztah, vyznačující se silnou citovou vazbou (Výrost & Slaměník, 2008). Nakonečný (2009) ve své knize Sociální psychologie uvádí, že láska nabývá různých forem, z nichž nejtypičtější je láska mateřská, altruistická a erotická. Mateřská láska bývá zpravidla první, a také nejsilnější, se kterou se v životě setkáváme (Yovell, 2007).

2.1 Přehled vědeckých teorií lásky

Mnoho odborníků se snažilo vytvořit na téma lásky teorii, která by ji dokázala lépe vysvětlit. Uvedme si alespoň některé z nich.

Maslow (2014) lásku dělí na B-potřebu a D-potřebu. B-láska je dle něj láskou nesobeckou, nevyžádanou, která je směřována k bytí druhého člověka a neustále narůstá. Umožňuje nejopravdovější a nejpronikavější vnímání druhého. Oproti tomu D-láska je láskou sobeckou, která naplňuje nedostatek této potřeby.

John Alan Lee (1977) lásku přirovnává k paletě barev. Rozdělil ji na primární (eros, storge, lodus) a sekundární (mania, agape a pragma).

Eros představuje lásku erotickou, která je založena na sexuální přitažlivosti. Lodus je láska hravá, nesvázaná žádným závazkem a zaměřena především na sexuální stránku. Poslední z primárních stylů je láska přátelská (storge), která má v sobě pouze malý, pokud vůbec nějaký, obsah vášně.

První ze sekundárních stylů je láska pragmatická (pragma) stojící na racionálním základě. Je založena na uspokojení především vlastních potřeb. Mania, vysoce vášnivá láska, pramení z vysoké intenzity vášně. Může být spojena s labilitou, žárlivostí až posedlostí k partnerovi. Poslední z kombinací je agape, láska nesobecká, založena na péči a starostlivosti o druhého.

Co znamená milovat? Znamená to vždy to stejné? A pokud ne, v čem se láska liší? Jakto, že některá vydrží dlouho, oproti tomu jiná vyprchá stejně tak rychle, jako vznikla? Na tyto otázky se pokusil odpovědět americký psycholog **Robert Jeffrey Sternberg** (1986), podle kterého může být láska pochopena v kontextu tří komponent: intimity, vášně a

závazku. Právě tato teorie je pro naši bakalářskou práci stěžejní, proto se jejímu hlubšímu poznání budeme věnovat v následující kapitole.

Model lásky podle Sternberga (1986) se stal inspirací i pro další autory, kteří se pokusili o vytvoření teorie, která by lásku co nejlépe vystihovala. Příkladem může být **Tetragulární teorie lásky** vytvořená Carlosem Yelou (2006), ve které lásku rozdělil na čtyři komponenty. Čtvrtou komponentu přidal do své **Čtyřkomponentové teorie lásky** i Vojtěch Kukla (2017), který ji postavil na předpokladu, že člověk je bytost stávající se z bio-psycho-sociálně-spirituální dimenze. S trochu jiným, rozsáhlejším modelem lásky, přišel Tim Lomas (2018), který rozšířil teorii Leeho i Sternberga a vytvořil **Čtrnáct „koření“ lásky**. Navazující teorie si rovněž více přiblížíme ještě dále.

3 TRIANGULÁRNÍ TEORIE LÁSKY

Ve třetí kapitole si představíme již zmíněnou Triangulární teorii lásky, jejímž autorem je R. J. Sternberg. Jak víme z předchozí kapitoly, lásku lze podle Sternberga uchopit jako celek skládající se ze tří komponent: závazku, intimity a vášně. V následující části si danou teorii více přiblížíme. Popíšeme její dílčí komponenty, jejich vlastnosti a vzájemné interakce. Nakonec zmíníme některé z novějších teorií, které na ni dále navazují.

Triangulární teorie lásky nese svůj název podle počtu jednotlivých komponent, které se Sternberg rozhodl uspořádat do trojúhelníkového zobrazení. Můžeme si je podle něj představit jako vrcholy pomyslného trojúhelníku, ve kterém intimita zaujímá hlavní vrchol, levý vrchol vášně a pravý závazek. Ačkoliv je láska podle dané teorie rozdělena na jednotlivé složky, Sternberg (1986) zdůrazňuje, že je důležité neztratit pohled na lásku jako celek.

Trojúhelníkové zobrazení Sternberg (1997) používá spíše jako metaforu nežli geometrický obrazec. Velikost trojúhelníku a dílčích stran se mění podle intenzity jednotlivých komponent, tudíž v každém vztahu bude nabývat jiné podoby. V některém vztahu bude mít dominantní roli vášně, v jiném zase závazek či intimita. Úplná láska by byla znázorněna rovnostranným trojúhelníkem, ve kterém by každá z komponent nabývala stejné intenzity.

3.1 Vlastnosti jednotlivých komponent

V této části si popíšeme jednotlivé komponenty. Uvedeme, s jakými pocity se pojí a jak se se ve vztazích mohou projevat.

Intimita

„Hřejivou“ komponentou lásky je **intimita**, vyjadřující emocionální složku ve vztahu. Je společným základem všech láskyplných vztahů, ať už ve vztahu k rodiči, sourozenci, partnerovi či blízkému příteli (Sternberg & Grajek, 1984). Souvisí s pocity blízkosti a vzájemnou sounáležitostí mezi dvěma jedinci. Sternberg (1986, 1997) dále popsal, že intimita může být ve vztahu vyjádřena také touhou přinášet druhému blahobyty, prožíváním radosti s milovanou osobou, úctou k druhému, možností spolehnout se na druhého, vzájemným porozuměním, emocionálním podpořením, intimní komunikací a

ceněním si druhé milované osoby. Ve vztahu se může projevovat společně stráveným časem, vzájemnou empatií mezi partnery, upřímnou komunikací či sdílením majetku s druhým. Zmíněné příklady však tvoří pouze dílčí část možných projevů, které lze v rámci intimní složky lásky prožívat.

Vášeň

Na další z komponent, **vášeň**, může být nahlíženo také jako na „horkou“ komponentu ve vztahu. Bývá spojena s největším psychofyzilogickým zapojením. Je založena na motivačním nabuzení, které vede k jejímu prožitku. Stojí především za sexuální touhou, fyzickou přitažlivostí a sexuálním vzrušením ke druhému. Může být vyjádřena dlouhými pohledy, dotyky či pohlavním stykem mezi milovanými (Sternberg, 1997). Vášeň mohou naplňovat i jiné potřeby jako je sebeúcta, podpora, starostlivost, soudržnost, dominance, submise či seberealizace (Sternberg, 1986). Role vášně dle Williho (2011) může mít v dlouhodobých vztazích jak ohrožující, tak podněcující charakter. Její paralelu v rámci jiné teorie bychom mohli nalézt podle Lomase (2018) v teorii Leeho k primární lásce eros.

Závazek

Za poslední z komponent je považován **závazek**, „chladná“ složka lásky, vyjadřující převážně kognitivní složku ve vztahu. Může nabývat dvou aspektů: krátkodobého a dlouhodobého. Krátkodobý závazek souvisí s rozhodnutím milovat druhou osobu, zatímco dlouhodobý souvisí s rozhodnutím vzniklou lásku ve vztahu udržet. Závazek, stejně jako intimita, může být součástí některých láskyplných vztahů, především v primární rodině (Sternberg, 1986). Závazek plní stěžejní roli při překonávání těžkých časů ve vztahu a zároveň napomáhá se vrátit k těm dobrým (Sternberg, 1986). Sternberg (1997) mezi příklady vyjádření závazku uvádí věrnost ve vztahu, zasnoubení či sňatek. Závazek se v případě dlouhodobých vztahů ukazuje jako nejlepší prediktor spokojenosti ve vztahu (Clemente, Gandoy-Crego, Bugallo-Carrera, Reig-Botella & Gomez-Cantorna, 2020). Lomas (2018) stejně jako vášeň i závazek ve své studii přirovnává ke stylům lásky dle Leeho, drobnou paralelu závazku nachází k primárnímu typu storge a sekundárnímu typu pragma.

3.2 Odlišnosti mezi jednotlivými komponentami

Stejně jako nenahlížíme na trojúhelník jako na tři spojené úsečky, ani jednotlivé komponenty nelze vnímat pouze odděleně. Přesto, že má každá svoji nezaměnitelnou roli v určité fázi vztahu, komponenty mezi sebou interagují a navzájem se ovlivňují.

Sternberg (1997) ve své studii zmiňuje, že vyšší míra intimity může vést k vyšší míře vášně či závazku, podobně vyšší míra závazku může vést k vyšší intenzitě intimity. Vášně hraje primární roli v krátkodobých, zejména milostných vztazích, oproti intimitě má tendenci se omezovat pouze na určité druhy láskyplných vztahů, zejména na ty milostné. Její intenzita je zpravidla největší na počátcích vztahů a s postupem času se ve vztahu snižuje (Sternberg, 1986). Oproti tomu intimita a závazek jsou důležitou součástí v dlouhodobých vztazích. Bez určité míry těchto komponent lze vztah udržovat velmi těžce (Sternberg, 1986). To potvrzuje i studie Madey & Rodgers (2009), kteří zjistili souvislost mezi délkou vztahu a mírou závazku. Čím déle byli respondenti ve vztahu, tím dosahovali vyšší intenzity závazku.

Dalším rozdílem je stabilita jednotlivých komponent. Intimita a závazek se zdají být v blízkých vztazích relativně stabilní, zatímco vášně v průběhu vztahu kolísá k nižší intenzitě (Sternberg, 1986).

Významnou roli má interakce intimity a vášně. V některých milostných vztazích se vášně rozvíjí téměř okamžitě a až po delší době je doprovázena intimitou. Vášně stojí za fyzickým sblížením dvou osob, avšak intimita napomáhá zachovat blízkost mezi partnery (Sternberg, 1986).

Andrade, Wachelke & Howat-Rodrigues (2015) ve své studii zjišťovali, zda míra jednotlivých komponent souvisí se spokojeností ve vztahu. Dospěli k závěru, že u žen byly všechny komponenty významným ukazatelem spokojenosti. Naopak u mužů se spokojeností ve vztahu významně souvisela pouze vášně a intimita.

3.3 Triangulární teorie v rámci vývoje

Podobně jako se míra komponent mění v průběhu vztahu, i v jednotlivých vývojových obdobích nabývá různé intenzity. Tímto námětem se zabývali Sumter, Valkenburg & Peter (2013), kteří ve své studii porovnávali intenzitu komponent v průřezu šesti vývojových obdobích: ranou adolescencí (12-13 let), střední adolescencí (14-15 let), pozdní adolescencí (16-17 let), mladou dospělostí (18-29 let), střední dospělostí (30-40 let) a pozdní dospělostí (jedinci starší 50 let).

Dospěli k závěru, že nejvyšší míru vášně dosahovali respondenti v období mladé dospělosti. Naopak nejnižší intenzitu vášně vykazovali respondenti v rané adolescenci.

Významným ukazatelem bylo pohlaví. Muži ve srovnání s ženami vykazovali vyšší míru vášně ve všech věkových skupinách.

Autoři dále zjistili, že adolescenti vykazovali nižší intenzitu závazku na rozdíl od dalších věkových kategorií. Pohlaví respondentů nehrálo v míře závazku významnou roli.

Poslední ze zkoumaných komponent byla intimita, ve které ženy dosahovaly ve většině období vyšších hodnot. Výjimkou byla střední a pozdní dospělost, ve které dosahovali vyšší intenzity muži.

3.4 Typy lásky

V následující podkapitole si představíme osm typů lásky, které Sternberg (1986) popsal na základě obsahu jednotlivých komponent.

Neláska (nonlove), jak už její název napovídá, neobsahuje žádnou ze složek lásky. Je typická pro většinu vztahů, které jsou součástí naší běžné interakce.

Vztah založený na „**mít rád**“ (liking) obsahuje pouze složku intimity. Je součástí především přátelských vztahů, ve kterých k příteli cítíme blízkost, nikoli však fyzickou přitažlivost nebo dlouhodobý závazek.

Bláznivá láska (infatuated love) neboli láska na první pohled obsahuje vysokou intenzitou vášně, avšak bez jakékoliv míry intimity či závazku. Je typická především fyzickou přitažlivostí k druhému. Tento typ lásky stejně rychle jako vzniká, může se ze vztahu také vytráčet.

Prázdňá láska (empty love) obsahuje pouze složku závazku. Je typická zejména u domluvených sňatků. V naší společnosti je charakteristická spíše pro dlouhodobé vztahy, ve kterých se složka intimity a vášně postupně vytratila.

V dlouhodobých vztazích můžeme nalézt i **lásku přátelskou** (companionate love), ze které se sice vášně vytratila, zůstala v ní však intimita a závazek. Bývá základem dlouhodobých vztahů, ze kterých se vášně postupně vytratila.

Láska založená na fyzické přitažlivosti a současně na pocitech blízkosti s milovanou osobou se nazývá **romantická láska** (romantic love). Právě tento typ lásky je nejčastěji předlohou pro nejrůznější umělecká díla, příkladem může být nejslavnější Shakespearovo dílo Romeo a Julie.

V amerických filmech se můžeme setkat s **láskou pošetilou** (fatuous love), která je složena z vášně a závazku. Závazek se u této lásky vyvinul pouze na základě vášně. Z toho důvodu je tu velká pravděpodobnost, že s vyprcháním počáteční vášně zmizí i závazek a vztah je tak předurčen k rozpadu po krátké době.

Pokud jsou v lásce zastoupeny všechny tři komponenty v podobné intenzitě, můžeme hovořit o tzv. **úplné lásce** (consummate love).

Clemente et al. (2020) ve své studii zjišťovali, zda existuje nějaký významný genderový rozdíl mezi typy lásky. Dospěli k závěru, že pošetilá a bláznivá láska je častější u mužů než u žen.

3.5 Navazující teorie na Triangulární teorii lásky

Jak jsme popsali v kapitole lásky, Sternbergova teorie lásky se stala námětem řady teorií nových. V této části si vybrané z nich více přiblížíme.

3.5.1 Tetragulární teorie lásky

Triangulární teorií lásky se nechal inspirovat Yela (2006). Na jejím základě vytvořil **Tetragulární model lásky** zahrnující intimitu, závazek, romantickou a erotickou vášeň. Romantická vášeň je vyjádřena touhami a potřebami psychické povahy, erotická vášeň oproti tomu pramení z fyzické potřeby. Z jeho teorie vytvořil škálu celkově o dvaceti položkách, měřící všechny čtyři komponenty.

3.5.2 Čtrnáct koření lásky

Lomas (2018) rozšířil typologii lásky Leeho (1977) a Sternberga (1986). Jejich velký nedostatek vidí v omezenosti jednotlivých typologií pouze na lásku k lidem, především na její romantické formy. Podnětem k vytvoření nové teorie tudíž bylo jeho přesvědčení, že člověk není omezen pouze na lásku k lidem, ale také ke zvířatům, objektům, zážitkům či abstraktním věcem. Podobně Riemann (2009) ve své knize uvádí, že objektem lásky může být leckdo a leccos. Dále doplňuje, že lidé mohou milovat také přírodu, umění, své povolání či ideje.

Lomas (2018) ve své studii identifikoval čtrnáct „koření“ lásky, které lze seskupit dále do čtyř tematických kategorií: neosobní, pečující, romantická a transcendentální. Každá kategorie je řízena konkrétní motivací: uznáním, zájmem, touhou a sebetranscendencí.

První oblastí je kategorie neosobní, do které patří formy lásky, které nejsou směřované vůči druhým lidem. Patří sem láska k zážitkům (meraki), předmětům (eros) a místům (choros). Do druhé kategorie, pečující, patří nemilostné formy náklonosti, které jsou vyhrazeny pro přátele (philia), rodinu (storge) a sebe samého (philautia). Třetí kategorie zahrnuje pět forem romantické lásky: vášnivá (epithymia), hravá (paixnidi), majetnická či jinak problematická (mania), citlivá (pragma) a osudová (ananke). Do transcendentní kategorie patří formy lásky, v nichž jedinec obvykle potlačuje své vlastní potřeby či obavy. Náleží sem láska soucitná (agape), unitivní (koinonia) a uctivá (sebomai) (Lomas, 2018).

3.5.3 Čtyřkomponentová teorie lásky

Dalším autorem, kterého inspirovala Sternbergova teorie, je Vojtěch Kukla, který na jejím základě popsal **Čtyřkomponentovou teorii lásky**. Z původní teorie přejímá všechny komponenty a přidává spirituální složku. Novější pohled psychologie člověka vnímá jako bio-psycho-sociálně-spirituální bytost, kde spirituální rovina byla přidána jako poslední. Právě tato rovina se stala podnětem k vytvoření novější, rozšířenější verze teorie. Kukla (2017, s. 53) ve své práci spiritualitu popisuje jako komponentu „která vnáší do vztahu jakýsi přesah, respektive umožňuje ve vztahu přesah sdílet.“ Tato komponenta stojí za tím, aby se k sobě partneři navzájem hodili. Při vysoké intenzitě spirituality může mezi partnery docházet až k pocitu, že byli stvořeni jeden pro druhého.

Kombinacemi jednotlivých komponent popsal šestnáct typů lásky, kde původních osm typů doplnil o lásku spirituálně sexuální, aspirituální, spirituální, volnou, osudovou, rozumějící, doprovázející a pragmatickou. Úplná láska dle něj obsahuje všechny dílčí komponenty, tudíž vášeň, intimitu, závazek a spiritualitu. Stejně jako Sternberg (1986) navíc přidává geometrické znázornění, v této teorii čtyřúhelník.

4 ŽÁRLIVOST

V předchozí kapitole jsme si pokládali otázku, co je to vlastně láska. Stejnou otázku bychom si mohli položit i u žárlivosti. Avšak podobně jako u lásky neexistovala jednotná definice, na které by se odborníci shodovali, ani v případě žárlivosti tomu není jinak. S láskou se většinou pojí ty nejhezčí emoce, oproti tomu žárlivost je většinou spojována s těmi negativními. Jsou lidé, kteří věří, že žárlivost je důkazem lásky. Někteří dokonce věří, že žárlivostí se dá láska měřit. Avšak opak je pravdou. Při žárlení z nás láska naopak dočasně opadá a pokud dominuje žárlivost, člověk se rozhodně necítí být láskyplný (Novák, 2009). Každý z nás se s nějakou podobou žárlivosti setkal, přesto každý z nás žárlí jinak. Na něco jiného a také s různou intenzitou.

V následující kapitole vymežíme pojem žárlivosti, popíšeme některé její typy, seznámíme se s příčinami, které k žárlivosti mohou vést a s odlišnostmi, které v ní můžeme nacházet. Závěrem si zmíníme možné důsledky, ve které může vyústit.

4.1 Vymezení žárlivosti

Většina odborníků se shoduje, že žárlivost nemůžeme vnímat pouze jako jednu konkrétní emoci. Zdůrazňují, že je důležité na ni nahlížet jako na komplex skládající se z různých emocí (Pfeiffer & Wong, 1989). Podle autorů největší monografie o žárlivosti, White & Mullen (2006), se žárlivost nejčastěji pojí s hněvem, strachem, smutkem, závistí, sexuálním vzrušením a vinou. Mezi další emoce, které mohou být s žárlivostí spojené můžeme zařadit bolest, úzkost, hostilitu a stud (De Lomas, 2007; Guerrero, Trost & Yoshimura, 2005; Rășcanu, 2017). Nepříjemné emoce, které člověk v souvislosti se žárlivostí prožívá, mohou mít negativní vliv na jeho sebehodnocení (Rășcanu, 2017; Zandbergen & Brown, 2015). White & Mullen (2006) žárlivost nevnímají jako pouhou emoci nebo kombinaci různých emocí, podle nich je žárlivost komplexem emocí, myšlenek a chování.

Kastová (2016) přichází s jiným pohledem – na žárlivost nahlíží jako na emoci dvojí pochybnosti. Pochybnosti o sobě samém a pochybnosti o druhém člověku, vůči kterému je žárlivost pocíťována. Pochybnost o sobě samém pramení především z přesvědčení, že pokud nás někdo opustil, nestojíme za jeho lásku. Mohou nás přepadat myšlenky, že pro něj nejsme

dostatečně dobří, přitažliví...nebo jsme pro něj „méně“ než někdo další. Pochybnost o druhém se projevuje myšlenkami, zda náš pohled na dotyčnou osobu byl doposud správný.

Plzák (2011) řadí žárlivost do „rodiny“ lidských nedůvěr, které podle něj vznikají z věčné nejistoty, kterou jsme v našich životech neustále obkloповáni. Za jedno z nejdůležitějších umění života považuje vypořádání se se zmíněnými nedůvěrami, které znehodnocují mezilidské vztahy.

Jako s každou emocí, i s žárlivostí se pojí její tělesný doprovod. Projevuje se návaly krve do hlavy, závratí, bolestí v trávícím traktu, chvěním rukou, výraznou nervozitou nebo třeba zrychlenou srdeční činností (De Lomas, 2007). Žárlivost nezůstává stejná, s postupem času se mění, její intenzita i projevy se vyvíjí. Mnohdy však bohužel k horšímu (Novák, 2009).

Lauster (2019) ve své knize přichází s myšlenkou, že žárlivost se vyskytuje především v těch společnostech, které jsou orientovány na vlastnictví. Podle jeho úvahy, čím je člověk žárlivější, tím více je orientován na vlastnictví a fixovaný na cíl „mít“.

Často je žárlivost zaměňována za pojem závist, a i přesto, že mají tyto dva pojmy mnoho společného, se přece jenom jedná o dvě rozdílné emoce. Má-li však člověk problémy se závistí, často se k ní žárlivost připojuje (Kast, 2016). De Lomas (2007, s. 12) ve své knize uvádí větu filozofa d' Alemberta, který rozdíl mezi těmito dvěma emocemi vyjádřil slovy: „Žárlíme na to, co máme, a závidíme to, co mají druzí.“ White & Mullen (2006) dále dodávají, že závist bývá spojena se sociálním srovnáváním.

Žárlivost se může objevovat v různých vztazích, příkladem může být žárlivost sourozenecká (White & Mullen, 2006). Avšak vzhledem k rozsáhlosti tohoto tématu a v kontextu této bakalářské práce, se budeme dále zaměřovat pouze na žárlivost partnerskou.

4.2 Partnerská žárlivost

White & Mullen (2006, s. 27) partnerskou žárlivost definují jako „komplex myšlenek, emocí a činů, které jsou následkem ztráty či ohrožení sebeúcty a/nebo existence či kvality romantického vztahu. Vnímaná ztráta či ohrožení vzniká vnímáním skutečné nebo potenciální romantické náklonnosti mezi naším partnerem a (možná imaginárním) rivalem.“ Partnerská žárlivost bývá obvykle spojená se strachem, že ztratíme to, co nám patří a spíše, než na konkrétních faktech bývá založena na pouhých zdáních (De Lomas, 2007).

Už výše jsme zmínili, že emoce, které se s žárlivostí pojí, mohou mít negativní vliv na sebehodnocení dotyčného. Avšak v kontextu romantických vztahů, které jsou často založené na intimitě, je pravděpodobnější, že informace, které člověk získá od svého partnera, představují mnohem silnější ohrožení sebehodnocení než informace z kteréhokoliv jiného vztahu (White & Mullen, 2006). Náklonnost partnera k někomu jinému vnímá žárlivý partner jako osobní ubližování a oslabování svého „já“ (Lauster, 2019).

Pro mnoho lidí bývá velice těžké přiznat si svou žárlivost. Z toho důvodu lidé, kteří žárlí, spíše častěji mluví o tom, jaké starosti o vztah, věrnost či nevěru mají. Je pro ně jednodušší mluvit spíše o tom, jak se snaží, aby jejich vztah dobře fungoval než o tom, co ve skutečnosti prožívají (Kast, 2016).

4.2.1 Příčiny žárlivosti

Jakto, že někteří lidé žárlí málo, pokud vůbec, a někteří se pod vlivem žárlivosti dopouští těch nejhorších činů? Řada odborníků na tuto otázku hledalo odpověď a vytyčili několik příčin, které se na vzniku žárlivosti mohou podílet. V následující kapitole si některé z nich uvedeme.

Plzák (2011) ve své knize popsal několik faktorů, které se podle něj na vzniku žárlivosti podílí.

- První oblastí je **dědičnost** – až jedna třetina lidí vlohu žárlivosti zdělila po svých předcích.
- Dalším faktorem je **konstituce osobnosti**, kdy žárliví lidé jsou především ti, kteří jsou vrozeně nedůvěřiví, podezřívaví nebo naopak prestižní či samolibí.
- Důležitým bodem ve vzniku žárlivosti je **partnerská situace**, tedy postavení partnerů v daném vztahu.

- **Výběr partnera** – až polovina lidí, která žárlí, si k sobě vybírá partnery, kteří jejich vlohu žárlivosti dále sytí a rozvíjejí.
- Žárlivost je posílena i **biologickými faktory**, jako jsou dlouhodobé choroby, vyčerpání, nespavost, nedostatek jídla nebo jiné oslabení nervové soustavy.
- Za posledním faktor autor považuje **uzavřené soužití v rodině**.

Zandbergen & Brown (2015) ve své studii zjišťovali, zda zkušenost s nevěrou v předchozích vztazích má nějaký vliv na míru žárlivosti v současném vztahu. Zjistili, že respondenti, kteří byli svými partnery podvedeni v předešlém vztahu vykazují vyšší žárlivost ve srovnání s těmi, kteří tuto zkušenost nemají. Respondentů se dále dotazovali, jaké události v nich vzbuzují nejvíce žárlivost. Dospěli ke čtyřem oblastem. První z nich byla zmíněná zkušenost s nevěrou. Další příčinou bylo odlišné očekávání partnerů od vztahu, především z hlediska společného stráveného času a závazku ve vztahu (zejména pokud jejich partner/partnerka dávali přednost někomu jinému). Třetí oblastí byly **sociální sítě** a poslední oblastí byla sebeúcta respondentů (pokud měli pocit, že je někdo atraktivnější nebo má vyšší sociální status, mohl to být pro ně potenciální důvod k žárlivosti).

Novák (2009) dále popsal, že lidé, kteří žárlí, mají často nižší sebedůvěru, malou a zejména labilní sebeúctu, mají v sobě pocity nejistoty a pochybnosti o sobě samých. Nejistota především pramení z nedostatku pozornosti od partnera a z neúspěšné snahy o jeho přivlastnění (Sahana & Ganth, 2016). Žárlivost se zpravidla zvyšuje již při mírné intoxikaci některých látek, příkladem může být alkohol nebo drogy (Novák, 2009).

Žárlivost se naopak snižuje, pokud se do popředí naší pozornosti dostane něco jiného – různé starosti, bolest, katastrofy, ale i třeba koníčky. Plzák (2011) dále uvádí, že žárlivost se zmírňuje, pokud žárlivý člověk nevidí objekt svého žárlení. Uzavřené soužití podle něj, jak již víme, tedy žárlivost posiluje. Avšak White & Mullen (2006) uvádějí, že ve výzkumech jsou velké neshody v souvislosti s tím, zda délka vztahu a status, ve kterém se partneři nacházejí, ovlivňuje jejich žárlivost.

4.2.2 Emoční, kognitivní a behaviorální složka žárlivosti

Spousta výzkumů, které se zaměřují na téma žárlivosti v partnerských vztazích, využívá model žárlivosti od Pfeiffer & Wong (1989). Tito autoři rozdělují žárlivost do tří komponent: emoční, kognitivní a behaviorální. Na základě své teorie dále vytvořili dotazník, který jednotlivé složky měří.

Emocionální složka souvisí se samotným prožíváním emocí, které k žárlivosti náleží. Nemusí být pouhou reakcí na vnímané aktuální ohrožení vztahu, může být vyvolána pouze na základě nějakého podnětu. Příkladem může být žena, která pocítí žárlivost při pohledu na svého bývalého manžela s jinou ženou, i přesto, že už je šťastně vdaná a nemá žádný záměr, se ke svému bývalému manželovi vrátit. Druhým typem je žárlivost **behaviorální**, kterou autoři dále rozdělili na detektivní a protektivní. Protektivní je vyjádřena chováním, které se snaží o to, aby jejich milovaný partner nenavázal intimní pouto s potenciálním rivalem. Oproti tomu detektivní vede ke kontrolování partnera, výslechům, prověřování nebo třeba k prohledávání věcí. **Kognitivní žárlivost** se vyznačuje vytvářením nejrůznějších scénářů o partnerově nevěře. Zahrnuje pochybnosti, obavy a podezírání partnera z nevěry. Kognitivní žárlivost vzrůstá především v těch vztazích, ve kterých spolu partneri tráví málo času, mohou tak více propadat nejistotě ve vztahu, která dále vede k různému podezírání (Sahana & Ganth, 2016).

4.2.3 Typy žárlivosti

V následující podkapitole zmíníme některé z typů žárlivosti.

Projekční žárlivost vzniká důsledkem vlastní nevěry nebo z nutkavého pocitu nevěru provést (White & Mullen, 2006). Člověk, který žárlí, obtížně zvládá sexuální věrnost ke svému partnerovi. Předpokládá, že i jeho partner má stejné problémy. Vymýšlí si scénáře, ve kterých jej partner podvádí, avšak ve skutečnosti jsou to jeho vlastní potlačené představy o nevěře, které jsou přenášeny na druhého (De Lomas, 2007).

Někteří lidé ve svém protějšku vzbuzují žárlivost často účelně. Podle Plzáka (2011) je **provokování žárlivosti** něco jako přirozená obrana proti nejistotě ve vztahu. Někdy je provokována zcela vědomě, avšak jindy může být pouze intuitivní. White & Mullen (2006) uvedli pět motivů, které bývají důvodem k vyvolávání žárlivosti: vyzkoušet sílu daného vztahu, získat odměnu (ať už ve formě pozornosti druhého, čas...), pomstít se (za partnerovo chování), posílit sebeúctu či potrestat partnera. Buss (2009) dále uvádí, že důvodem k této žárlivosti bývá upevnění partnerského vztahu, testování pevnosti vztahu, snaha o navození vlastnických pocitů v partnerovi a přesvědčování o jeho zájmu. Vyprovokování žárlivosti je častější u žen (White & Mullen, 2006). Uvádí se, že je u nich i dvakrát účinnější (Buss, 2009).

Žárlivost z pohledu evoluční psychologie můžeme rozdělit na emoční a sexuální. Pokud je žárlivost vyvolána potencionální hrozbou, že partner naváže citový vztah k druhé

osobě, označujeme ji jako **emoční žárlivost**. Oproti tomu **sexuální žárlivost** je vyvolána hrozbou, že náš partner naváže sexuální styk s druhou osobou (Buss, Larsen, Westen & Semmelroth, 1992).

Situační žárlivost je podle Matějkové (2007) vyvolána reálným podnětem, který vede k podezření, že by partner mohl být nevěrný. Důkaz může být slabý, i přesto však stačí na to, aby rozpoutal kruh žárlivých myšlenek. Projevy žárlivosti mizí, jakmile ohrožení a znejišťující situace pominou.

Dalším typem žárlivosti je **žárlivost retrospektivní**, která je založena na předpokladu, že k žárlivosti může docházet i v případě, kdy vztah není aktuálně ohrožen potenciální hrozbou. Bývá spojována zejména s milostnou historií partnerů. Vzniká, pokud se jeden z partnerů trápí předchozími milostnými vztahy svého protějšku (Frampton & Fox, 2018).

I člověk, který běžně nežárlí, může začít ve chvíli, kdy se mu dostávají reálné signály ohrožující vztah. Úplná absence žárlivosti může působit spíše jako nezájem (De Lomas, 2007). Avšak za určitou hranicí se normální žárlivost stává již **patologickou**, která vzniká buď zcela samovolně bez jakékoliv podnětu, nebo s podnětem, který je minimální. Novák (2009) uvádí, že patologická žárlivost je obrazem neschopnosti vyrovnat se s nejistotou o věrnosti partnera. Objevuje se v každém vztahu, který dotýčný ve svém životě naváže a nedokáže svoji žárlivost ani nijak ovládat nebo rozumně vysvětlit (De Lomas, 2007). Bezvýhradně do patologického druhu řadíme **žárlivost na základě bludu**, která je doprovázena bludem o partnerově nevěře. Člověk žárlí na něco, co se nestalo, sám si vymýšlí scénáře, kterým věří, opakuje je a opakovanému také věří (Novák, 2009).

4.2.4 Rozdíly v žárlivosti

Existují některé odlišnosti, které můžeme v žárlivosti vyzorovat. Většina výzkumů se zaměřuje především na **genderové rozdíly**. Těmito rozdíly se zabývá zejména evoluční psycholog Robert Buss (1992, 2009), který žárlivost považuje za obrannou strategii proti nevěře. Podle něj se ženy nejvíce obávají toho, že se jejich partner citově zaplete s jinou ženou a více inklinují k emoční žárlivosti. Oproti tomu muži jsou zpravidla žárlivější na signály, které se týkají sexuálního podvodu a je u nich častější žárlivost sexuální. Buss (2009) dále dodává, že citová a sexuální žárlivost se často prolínají. Také zmiňuje, že ženy ani muži se v četnosti ani síle prožitku žárlivosti neliší. Avšak z výzkumů vyplývá, že muži častěji uvádí, že by kvůli sexuální nevěře vztah ukončili.

Předpoklad Busse (2009) potvrzují výsledky studie Valentova, de Moraes & Varella (2020), kteří zkoumali rozdíly v žárlivosti na rozsáhlém vzorku brazilských respondentů v souvislosti s jejich sexuální orientací. Ženy dosahovaly nejvyšší míry žárlivosti celkově a stejně tak dosahovaly nejvyšší míry v emoční žárlivosti. Oproti tomu muži ve srovnání s ženami dosahovali vyšší sexuální žárlivosti. Tyto výsledky však byly významné pouze u heterosexuálních osob. Naopak bisexuální muži dosahovali v žárlivosti nejnižší intenzity vůbec.

Výše jsme popsali model žárlivosti Pfeiffer & Wong (1989), který bývá ve studiích zaměřující se na žárlivost v partnerských vztazích často využíván. Příkladem může být studie Elphinston, Feeney & Noller (2011), ve které zjistily, že ženy více skórují v emocionální a behaviorální žárlivosti. Avšak v jiné studii našly rozdíl pouze v kognitivní žárlivosti, ke které více inklinovali muži (Sahana & Ganth, 2016). Ve studii zaměřující se na manželské páry došli ještě k překvapujícímu rozdílu, muži v ní dosahovali vyšší emoční žárlivosti. Dále zjistili, že důležitou roli v žárlivosti zaujímá důvěra mezi partnery, lidé, kteří mají ve své protějšku vyšší důvěru, vykazují nižší behaviorální a kognitivní žárlivost (Kemer, Bulgan & Yildiz, 2016). Zandbergen & Brown (2015) ve své studii dále zjistily, že emoční žárlivost je více ovlivněna pohlavím, kdežto kultura více podmiňuje sexuální žárlivost.

Další vliv na žárlivost může mít **postavení** v partnerském vztahu. Člověk může zaujímat submisivní pozici (podřízenou), ze které vyplývá, že je v daném vztahu podstatně závislejší než jeho protějšek. Dominantní partner, „nadřazený“, zpravidla vykazuje nižší žárlivost vůči druhému. Existuje i symetrický vztah, kde jsou oba partneři ve stejném postavení a závislost tam tudíž není nijak zřejmá (Plzák, 2011). White & Mullen (2006) uvádí, že partner, který je ve vztahu méně závislý, bývá zpravidla mocnější. Závislejší partneři, pokud žárlí, tak spíše „ženským“ způsobem, více depresivně, často se sebeobviňují. Oproti tomu méně závislí reagují na žárlivost spíše „mužským“ způsobem, tedy více surově, pomstychtivě až bezohledně (De Lomas, 2007; Plzák, 2011; White & Mullen, 2006).

4.2.5 Dopady žárlivosti

Žárlivost, dokonce i v přirozené míře, může být provázena šilným utrpením doprovázeným změnami ve stavu mysli a chování jedince. Lidé, kteří jsou sužováni žárlivostí, mohou podléhat prožitkům, které jsou pro jejich charakter jindy zcela cizí. Žárlivost může trpící

vést až k pochybnostem o jejich vlastním zdraví (White & Mullen, 2006). Může mít destruktivní dopad na psychiku člověka (Rășcanu, 2017).

Může být spojena s řadou negativních dopadů, jako je rozpad partnerského vztahu, deprese, násilí, problémy v partnerském vztahu, nebo dokonce může vyústit k vraždě a sebevraždě (Zandbergen & Brown, 2015). Avšak i u osob, které jsou vystaveny žárlivosti svých partnerů, se mohou objevit depresivní a úzkostné poruchy nebo mohou být svými partnery rovněž dohnáni k pokusům o sebevraždu (White & Mullen, 2006). Žárlivost bývá také považována za primární motiv stojící za partnerským násilím (Sahana & Ganth, 2016). Do 50. let byla žárlivost dokonce chápána pro pachatele trestních činů jako polehčující okolnost, především v případě nevěry. V 60. letech se pohled soudců změnil a žárlivost je chápána za krutou pomstu (De Lomas, 2007).

Určitá míra žárlivosti může mít i pozitivní funkci v partnerském vztahu (Rășcanu, 2017). Může být pro partnery například signálem, že jim na jejich protějšku stále záleží (Zandbergen & Brown, 2015).

5 SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Následující kapitola se bude zabývat sociálními sítěmi. Nejdříve vymezíme jejich pojem, uvedeme důvody k jejich užívání a nastíníme jejich pozitivní i negativní stránky. Zmíníme také populární sítě ve světě a České republice. Nakonec přiblížíme služby Facebook a Instagram, na které se tato práce zaměřuje.

5.1 Vymezení sociálních sítí

Sociální sítě (dále také pod zkratkou SNS, z anglického *Social Networking Sites*) jsou jednoznačně nejpoužívanější platformou na internetu oblíbenou, jak mezi mladými, tak i seniory. Postupně se staly důležitým nástrojem naší komunikace a interakce. Kožíšek a Písecký (2016, s. 24) je definují jako „internetové služby, které umožňují svým členům vytvářet veřejné, uzavřené i firemní profily, prezentace, diskuzní fóra, a nabízí prostor pro sdílení fotografií, videí, obsahu a dalších aktivit.“ To je v souladu s Boydem & Ellisonem (2007), kteří dále zmiňují, že uživatelé si mohou v daném systému vytvořit svůj seznam přátel, jejichž profily si mohou prohlížet. Uživatelé se na nich často prezentují pod skutečným jménem a sdílí na nich své fotografie. Vytvořené profily jsou tak těsně spjaté s offline identitou daného uživatele (Ševčíková, 2014).

Lidé používají sociální sítě z různých důvodů. Siibak (2009) ve své studii dospěl k závěru, že mladí lidé si své účty často zakládají z důvodů sociálních. Buď si je vytváří na základě tlaku ostatních, kteří již své profily mají, nebo pokud mají zájem si najít nové přátele či partnera/ku. Z výzkumu vyplývá, že ženy sociální sítě používají spíše k udržení svých vztahů a k informačním účelům. Zatímco muži je využívají spíše k poznávání nových lidí, socializaci a zábavě (Kircaburun, Alhabash, Tosuntaş & Griffiths, 2020). Přesto, že mnoho lidí je v současné době vystaveno digitálnímu přetížení, mají potřebu neustále vyhledávat nové informace. Jsou popoháněni úzkostí, že něco nestihnou nebo budou z něčeho vynecháni. Tento pocit se označuje pojmem FoMO pocházející z anglického spojení *Fear of Missing Out*, který v překladu znamená strach, že něco promeškáme (Fielding, 2018).

S používáním sociálních sítí se pojí řada pozitivních i negativních aspektů. Kopecký (2015) mezi pozitiva uvádí:

- možnost navazovat mezilidské vztahy

- jsou nástrojem pro překonání sociální izolace
- možnost realizovat reklamu na cílenou skupinu
- jsou zdrojem poučení a zábavy

Greenfieldová (2016) mezi další výhody uvádí možnost seznámení se a budování kariéry. Vedle pozitivních aspektů užívání sociálních sítí přináší i řadu rizik, které často bývají spjaté s neuvážeností a nebezpečností samotných uživatelů. Řada uživatelů nečte podmínky užívání sociálních služeb a nemá tak povědomí o jejich fungování. Uživatelé si často neuvědomují, že množství osobních, citlivých informací, které o sobě zveřejňují, může být snadno dohledáno dalšími uživateli nebo může být v rámci podmínek předáváno třetím stranám (Kohout, 2019; Kopecký, 2015).

5.2 Populární sociální sítě

Přesto, jak rozsáhlou základnu v současné době sociální sítě mají, jejich historie nesahá příliš daleko. První, která se svojí podobou a funkcemi přibližovala těm dnešním, byla *Sixdegree.com*, vytvořená v roce 1997. Byla prezentována jako nástroj umožňující spojení a dopisování si s druhými. Ačkoli oslovila miliony uživatelů, v roce 2000 zanikla (Boyd & Ellison, 2007).

V současné době je největší celosvětovou sítí služba Facebook, na kterou se každý měsíc připojí téměř třetina světové populace. V době psaní této bakalářské práce se na ni měsíčně přihlásí 2,2 miliardy uživatelů. V České republice ji využívá více než polovina obyvatel (Holzman, 2020). K nejvíce používaným celosvětovým sítím patří vedle Facebooku dále YouTube, WhatsApp, Facebook Messenger, Wechat, Instagram, Tiktok, QQ a další (Tankovska, 2021c). V České republice druhé místo zaujímá podle počtu uživatel služba Instagram a třetí příčku zabírá profesní síť LinkedIn. Největší nárůst uživatel za rok 2019 zaznamenal Instagram. Naopak služba Facebook v tomto období spíše stagnovala (Klement, 2020). S každým rokem narůstá i doba, kterou Češi tráví na sociálních sítích. Online průzkum, který byl proveden na uživateli od 15 do 59 let, stanovil průměrnou dobu na uživatele 159 minut denně, což je o 16 minut více než minulý rok (Médiář, 2020). V České republice jsou nejaktivnějšími uživateli lidé ve věkové kategorii od 16-24 let, hned za nimi je věková kategorie 25-34 let (Český statistický úřad, 2020).

5.3 Vybrané sociální sítě

5.3.1 Facebook

Jak jsme zmínili výše, nejnavštěvovanější sociální sítí světa je služba Facebook, přičemž její jádro tvoří uživatelé ve věku od 25 do 34 let (Tankovska, 2021a).

Zakladatelem Facebooku je Mark Zuckerberg, který v roce 2003 na Univerzitě v Harvardu založil privátní síť *thefacebook.com*. Jeho cílem bylo zprostředkovat komunikaci mezi tamějšími studenty. S postupem času se služba rozšířila do amerických škol, následně do Spojeného království a nyní je známa po celém světě (Pospíšilová, 2016).

Na Facebooku si každý uživatel může vytvořit svůj seznam přátel, které si může přidávat prostřednictvím žádosti o přátelství (Facebook, 2020). Prostřednictvím Facebooku lze sdílet s ostatními své fotografie či videa, komentovat a „lajkovat“ příspěvky ostatním uživatelům, vytvářet příběhy, aktualizovat stavy, hrát hry, označovat druhé na příspěvcích, šťouchat své přátele, posílat soukromé zprávy nebo vysílat živé přenosy (Kircaburun et al., 2020). Zprávy uživatelé mohou posílat prostřednictvím Facebook chatu nebo bezplatné aplikace Messenger. Uživatelé se může přidávat do různých skupin, událostí nebo sledovat stránky, které se jim líbí. Stejně tak tyto skupiny, stránky a události mohou zakládat oni sami (Facebook, 2020).

Při přihlášení na Facebook se jako první zobrazí Hlavní stránka, na které se zobrazují veškeré aktualizované příspěvky přátel, skupin, stránek, které daný uživatel sleduje (Facebook, 2020). Stejně jako na jiných sítích, i na Facebooku si uživatel vytváří svůj profil, na kterém by měl podle pravidel služby vystupovat pod svým skutečným jménem. Každý uživatel si může vybrat svoji profilovou fotografii, která se ukazuje ostatním, pod každým příspěvkem, který přidá (Pospíšilová, 2016). Součástí profilu je Timeline (dříve pod označením zed'), na které se zobrazují veškeré příspěvky daného uživatele, včetně těch, na kterých je označen. Mezi další funkce, které Facebook nabízí patří Facebook Pay, Marketplace nebo Facebook Watch (Facebook, 2020).

Facebook je využíván zejména k rozvíjení nových vztahů a udržování těch stávajících (Tosun, 2012; Yang & Brown, 2013). Nadkarni & Hofmann (2012) dále navrhuji dvoufaktorový model užívání Facebooku, který pramení ze sociálních potřeb – potřeby někam patřit a potřeby sebeprezentace.

5.3.2 Instagram

Druhou nejpoužívanější sociální sítí v České republice je aplikace Instagram, která je užívána především prostřednictvím mobilních telefonů. Stejně jako u služby Facebook tvoří její největší základnu uživatelé ve věkové kategorii od 25 do 34 let, přičemž více než polovina všech uživatelů je mladších 34 let (Tankovska, 2021b).

Zakladateli Instagramu jsou Kevin Systrom a Mike Krieger, kteří jako první vytvořili aplikaci Burbn. Ta kvůli své komplikovanosti a přepřácanosti nesklidila příliš velký úspěch. Zakladatelé se proto rozhodli aplikaci zjednodušit a smazali veškeré funkce, které původně obsahovala kromě sdílení a nahrávání fotek. O pár týdnů později, v roce 2010, byla aplikace spuštěna pod novým názvem Instagram. Zanedlouho se z ní stala nejpopulárnější foto aplikace na světě (Ptáček, 2015).

Instagram umožňuje svým uživatelům sdílet fotografie a videa svému schválenému publiku („followerům“). Zprostředkovává jim nahrávání a upravování svých fotografií pomocí filtrů, uživatelé si zde rovněž vybírají svoji profilovou fotografii, publikují své fotografie na svém profilu, mohou sledovat či označovat jiné uživatele a stejně jako na Facebooku mohou „lajkovat“ a komentovat příspěvky ostatním (Ichau, Frissen & d'Haenens, 2019). Další funkcí jsou Stories, na kterých uživatelé mohou sdílet fotografie či videa, přidávat text, hudbu, polohu, anketu, samolepky a GIFs (Instagram, 2020). Použití jednotlivých prvků umožňuje svým uživatelům vyjádřit svůj osobní styl a vytvořit si tak své příspěvky na míru podle své osobnosti (Ferwerda, Schedl & Tkalcic, 2016). Ke svým příspěvkům mohou uživatelé přidávat klíčová slova (hashtagy), pomocí symbolu „#“ jako předpony, pod kterými jsou příspěvky konceptualizovány. Další funkcí je Instagram Direct, která umožňuje uživatelům posílat zprávy či příspěvky vybraným sledovatelům. Mezi další funkce patří například IGTV či nejnovější funkce Reels (Instagram, 2020).

Lidé používají Instagram podle Sheldonové & Bryantové (2016) ze čtyř důvodů. Aby měli povědomí o druhých (interakce s kamarády, přehled o tom, co druzí sdílí), využívají jej jako dokumentaci (k uchování fotografií, které poté slouží jako vzpomínky), k sebeprezentaci a kreativě (ve studii byla kreativita v kontextu nalézání ostatních uživatelů s podobným zájmem a ukazování kreativních schopností prostřednictvím fotografií).

6 SOCIÁLNÍ SÍŤE A PARTNERSKÝ VZTAH

Sociální síť se postupně staly součástí našich životů. Čím dál větší pozornost je přikládána zejména jejich dopadu na partnerské vztahy. Tímto tématem se budeme zabývat v následující kapitole. Popíšeme si jejich pozitivní a negativní aspekty, kterými se mohou do partnerských vztahů promítnout.

6.1 Pozitivní vliv

Za největší přínos sociálních sítí můžeme bezprostředně považovat možnost rozšířené komunikace. Ta partnerům umožňuje být v nepřetržitém kontaktu navzdory vzdálenosti, kterou mezi sebou aktuálně mají.

Sociální síťe hrají důležitou roli zejména při navazování nových vztahů a jejich začátcích. Potenciální partneři díky nim mohou získat více prostoru při počátečním „otřukáváním se“. Avšak svůj význam mají i při rozpadech vztahů (Baker & Carreño, 2016; Van Ouytsel, Van Gool, Walrave, Ponnet & Peeters, 2016).

Ve studii Van Ouytsel et al. (2016) respondenti uvedli, že pokud o někoho mají zájem, zjišťují si o nich více informací prostřednictvím jejich profilů. Za nejdůležitější zdroj informací jsou považovány především fotografie. Sociální síťe usnadňují i samotné kontaktování druhé osoby. Projevení zájmu o druhého není tolik přímé jako při osobním kontaktu. Lidé se tak mohou vyhnout napětí, které by je mohlo doprovázet při navazování komunikace tváří v tvář s dotyčnou osobou (Fox & Warber, 2014; Van Ouytsel et al., 2016). Prostřednictvím SNS tak mohou uživatelé snáze projevit zájem o druhou osobu. Nejčastěji pomocí „lajkování“ či komentování fotografií a statusů dotyčného. Sociální síťe usnadňují také definování vztahů. Například při zjišťování informací o druhé osobě se mohou uživatelé snadno dopátrat, zda je daná osoba aktuálně zadaná. Sociální síťe rovněž ulehčují a zrychlují zveřejňování partnerského vztahu. Respondenti ve studii Fox & Warber (2014) uvedli, že pokud je jejich vztah oficiálně zveřejněný na Facebooku, je to pro ně signál závazku ve vztahu. Jejich vztah po zveřejnění považují za již stabilní a vyjasněný. Podobně i z dalších studií vyplývá, že pokud je vztah oficiálně zveřejněný na Facebooku, přispívá to k větší spokojenosti ve vztahu (Seidman, Langlais & Havens, 2019; Papp, Danielewicz &

Cayemberg, 2012). To je v rozporu se studií Van Ouytsel et al. (2016), ve které respondenti nepovažovali zveřejnění vztahu za důležitý ukazatel, jejich vztah spíše vyjadřovali sdílením veřejných fotografií.

V současné době lidé často nepoužívají pouze jednu sociální platformu, ale jsou uživateli hned několika. Podle Arikewuyo, Efe-Özad, Dambo, Abdulbaqi & Arikewuyo (2020) aktivita na několika SNS přináší partnerům řadu možností, jak druhému zpestřit den a vylepšit náladu. Mohou spolu komunikovat pomocí Messengeru, označovat se na příspěvcích na Instagramu, a přitom si posílat fotografie či videa na Snapchatu. Partneri si mohou soukromě i veřejně vyjadřovat vzájemnou lásku a náklonnost. Společné konverzace mohou okořenit pomocí romantických emotikonů, které ve virtuálním prostředí mohou fungovat jako digitální náhražka flirtujících gest (Van Ouytsel et al., 2016; Whitty, 2003).

Podle Utz & Beukeboom (2011) sociální sítě mohou přispívat k partnerské spokojenosti, a to především díky zmíněným možnostem veřejného projevení náklonnosti a závazku. Přestože se autorky domnívají, že SNS vzbuzují v partnerech spíše spokojenost než negativní pocity, se v druhé podkapitole zaměříme na jejich stinné stránky.

6.2 Negativní vliv

Již jsme se seznámili s některými pozitivy, které sociální sítě do partnerských vztahů mohou přinášet. Přesto se však pozornost odborníků v posledních letech soustředí zejména na negativní stránky, se kterými se partneri v rámci využívání sociálních sítí mohou potkávat.

Sociální sítě nabízí mnoho dostupných informací o partnerech, jejich příspěvky mohou odhalovat řadu informací o jejich každodenních aktivitách. Nabízí tak prostor k **monitorování** (dále také sledování) aktivit svých protějšků. Tokunaga (2011) monitorování definuje jako tajné strategie používané prostřednictvím sociálních sítí, jejichž cílem je získat povědomí o online a offline chování jiných uživatelů. Partneri mohou strávit čas sledováním profilů svých protějšků, mohou zjišťovat, jaké fotografie se jim líbí nebo s kým prostřednictvím sítí interagují (Arikewuyo et al., 2020). Monitorování partnerů usnadňuje především jednoduchost, se kterou jsou informace dostupné a vzdálenost, kterou mezi sebou partneri mají. Partneri přitom nemusí mít žádné povědomí o tom, že jsou svými protějšky sledováni (Tokunaga, 2011). Sociální sítě tak nabízí společensky přijatelnější způsob monitorování partnera (Utz & Beukeboom, 2011). Podle Arikewuyo, Lasisi, Abdulbaqi, Omoloso & Arikewuyo (2020) monitorování svých protějšků vnáší do vztahu

určitou formu nespokojenosti. Aktivity partnerů mohou být někdy chybně interpretovány, především z důvodu neznalosti celého kontextu nebo nepochopení významu. Pokud partneři monitorují aktivity svých protějšků, lze předpokládat, že to může vyústit v konflikty ve vztahu. Naopak ve výzkumu Baker & Carreño (2016) někteří z respondentů monitorovací chování považovali za nezbytnost v udržení své partnerky. Věřili, že pokud mají přehled o aktivitách svých partnerek, dává jim to větší šanci, aby ji neztratili na úkor někoho dalšího. Van Ouytsel, Walrave, Ponnet, Willems & Van Dam (2019) do monitorování dále zařadili čtení soukromých zpráv, které respondenti vnímali jako nepříjemné chování ve vztahu. Čtení zpráv pro ně bylo přijatelné pouze v případě, pokud měli podezření, že je jejich protějšek podvádí. Tokunaga (2011) se ve svém výzkumu zabýval tím, jaké faktory monitorování ovlivňují. Významný rozdíl odhalil ve věku respondentů. Mladší respondenti ve srovnání s těmi staršími vykazovali větší pravděpodobnost ke sledování svého protějšku. Možným důvodem může být nejistota na počátcích vztahů, která může partnery donutit k vzájemnému dohledu na sociálních sítích. Dalším významným faktorem se ukázala i doba strávená na sociálních sítích. Čím více času respondenti na sociálních sítích trávili, tím spíše se uchýlovali ke sledování svých partnerů. Přesto, že je monitorování vnímáno spíše negativně, může být součástí i zdravého vztahu. Mít povědomí o aktivitách svého partnera patří k přirozeným vlastnostem. Nemusí tak nutně souviset s nejistotou nebo nespokojeností ve vztahu. Avšak pokud překročí zdravou mez, bývá vnímáno jako obtěžující (Arikewuyo et al., 2020; Baker & Carreño, 2016; Marshall, Bejanyan, Di Castro & Lee, 2013; Tokunaga, 2011).

Arikewuyo et al. (2020) ve své studii zjišťovali, zda existuje vztah mezi užíváním vícero sociálních platforem a **konflikty** ve vztahu. Dospěli k závěru, že pokud partneři používají více platforem, mají tak vyšší tendenci zapojovat se do různých aktivit, které následně mohou v konflikty přecházet. Partneři jsou často doslova „přilepení“ na sociální síť, ačkoliv by měli trávit čas se svým protějškem. Nadměrné užívání tak může vést k zanedbávání emočních a fyzických potřeb partnera, což může rovněž vyústit v konflikty (Arikewuyo et al., 2020; Clayton, Nagurney & Smith, 2013).

Další zdroje konfliktů se týkají **komunikace** mezi partnery prostřednictvím sociálních sítí. Partneři mohou znejistit, pokud jejich protějšek v konverzaci nepoužívá emotikony. Dalším podnětem možného rozčílení může být i prvek „zobrazeno“, který signalizuje, že přesto, že zpráva byla uživatelem přečtena, nijak na ni nezareagoval. Zprávy

bez emotikonů nebo zprávy příliš strohé mohou vést partnery k domněnce, že je na ně jejich protějšek našťvaný (Van Ouytsel et al., 2019).

Mezi další negativa můžeme zařadit riziko **vytváření screenshotů** soukromých zpráv a následné sdílení daného obsahu s ostatními (Van Ouytsel et al., 2016). Ve studii Arikewuyo et al. (2020) respondenti dále uvedli, že za největší negativum sociálních sítí považují možnost **zaplést se do nevěry**. Důvodem může být nejasná hranice mezi chatováním a flirtováním v prostředí sociálních sítí. Rovněž je uživatelům také nabízen prostor ke sdílení intimních detailů nebo zapojování se do sexuálních vztahů (Abbasi & Alghamdi, 2017).

Diskutované téma v prostředí sociálních sítí je také **vzájemné sdílení hesel** od svých účtů. Ve studii Van Ouytsel et al. (2019) respondenti uvedli, že s výměnou hesel ve vztahu nesouhlasí. Jejich sdílení považovali za narušení svého soukromí nebo jako znak nezdravého vztahu. To je v rozporu s výzkumem Baker & Carreño (2016), ve kterém respondenti uvedli, že vzájemné sdílení hesel od svých účtů vnímají jako důkaz důvěry ve vztahu.

S řadou potenciálně negativních vlivů sociálních sítí na partnerský vztah jsme se již seznámili, přesto jsme jedno důležité téma vynechali. Tím je žárlivost. Pokud narazíme na výzkumy, týkající se negativních dopadů sociálních sítí, zpravidla se v nich s tématem žárlivosti setkáme. Mnohdy bývá i jejich ústředním tématem. Žárlivost v prostředí sociální sítě Facebook a Instagram je tématem této bakalářské práce, proto jí bude věnována následující samostatná podkapitola.

6.2.1 Žárlivost

Muise, Christofides & Desmarais (2009) za významný předpoklad žárlivosti v prostředí sociálních sítí (konkrétně služby Facebook) uvádějí osobnostní rysy jedince. Pokud jsou uživatelé žárliví i v offline životě, mohou jejich žárlivost sociální sítě ještě umocňovat a vést k jejímu intenzivnějšímu prožívání (Arikewuyo et al., 2020; Baker & Carreño, 2016). Žárlivost rovněž pozitivně koreluje s časem stráveným na sociálních sítích. Tedy, čím delší čas dotyčný na SNS stráví, tím je pravděpodobnější, že bude pocity žárlivosti prožívat (Hudson, Nicolas, Howser, Lipsett, Robinson, Pope, Hobby & Friedman, 2015; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2009). Halpern, Katz & Carril (2017) dále podotkli, že žárlivost nemusí být nutným důsledkem užívání sociálních sítí, ale mohou ji vyvolávat pouze konkrétní příspěvky. Z mnoha studií vyplývá, že ženy se k žárlivosti v prostředí sociálních sítí uchylují více než muži (Daspe, Vaillancourt-Morel, Lussier & Sabourin, 2018;

Marshall et al., 2013; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2009; Muise, Christofides & Desmarais, 2014). Avšak v některých studiích žádný významný faktor v pohlaví neobjevili (Hudson et al., 2015; Utz, Muscanell & Khalid, 2015). Daspe et al. ve své studii také zjistili, že délka partnerského vztahu negativně koreluje s mírou žárlivosti.

Jak jsme již zmínili v pozitivních dopadech, sociální sítě partnerům umožňují veřejně vyjadřování lásky. Nicméně pokud ženám jejich partneři lásku prostřednictvím SNS nevyjadřují a ženy tyto projevy vidí u ostatních párů, může to vést z jejich strany rovněž k žárlivosti (Arikewuyo et al., 2020).

Častým podnětem, který může k žárlivosti vést, je **interakce** partnera s osobou opačného pohlaví. Především jejich společná konverzace. Partnery je obzvláště negativně prožíváno, pokud zjistí, že jejich protějšek používá v konverzaci s osobou opačného pohlaví romantické emotikony. Jejich vzájemná konverzace může vzbudit v partnerovi zájem, o koho se jedná a jakou hloubku má jejich přátelství (Arikewuyo et al., 2020; Van Ouytsel et al., 2019). Žárlivost může vyvolat také zjištění partnera, že jeho protějšek komentuje či „lajkuje“ příspěvky jiné osoby. Především pokud obsahují komplimenty na její vzhled (Van Ouytsel et al., 2016). Dalšími podněty podněcující žárlivost jsou sdílené fotografie s neznámými osobami, osobami opačného pohlaví nebo sdílené příspěvky z události, na kterou byl pozván pouze jeden z partnerů (Muise et al., 2014; Van Ouytsel et al., 2019).

Další oblast vzbuzující žárlivost se týká **předchozích milostných vztahů partnerů**. Informace o bývalých vztazích jsou prostřednictvím SNS mnohem dostupnější a viditelnější. Partneři se tak mohou snáze dopátrat k milostné historii svých protějšků. Podle Frampton & Fox (2018) sociální sítě usnadňují zejména **retrospektivní žárlivost**, kterou jsme zmínili již v kapitole žárlivosti. Autoři vymezili tři spouštěče, které k ní mohou vést. Prvním z nich jsou **digitální pozůstatky** z předešlých vztahů (fotografie, statusy či komentáře od bývalých partnerů). Z výzkumu Van Ouytsel (2016) vyplývá, že tyto pozůstatky mohou bránit i v navazování nového vztahu. Respondenti uvedli, že pokud na profilu potenciálního partnera viděli příspěvky z minulého vztahu, negativně to ovlivňovalo jejich úsudek. Jejich odstranění považovali za symbol toho, že jsou připraveni již na nový vztah. Druhým vymezeným podnětem bylo **srovnávání se** s bývalými partnery, přičemž významný faktor hrála fyzická atraktivita předešlého partnera. Žárlili zejména v případě, kdy jej považovali za atraktivního. Často mohou být na SNS umístěné fotografie z minulých vztahů, na kterých je současný partner šťastný. Ty následně mohou vést k obavám, jestli nebyl partner v minulém vztahu spokojenější. S tím souvisí i poslední z vymezených podnětů a tím je

nejistota, ke které může při konfrontaci s příspěvky z partnerova minulého romantického vztahu docházet. Mohou tak vést k přemýšlení, zda je jejich vztah lepší a zda se partner přes minulý vztah opravdu přenesl.

Novější výzkumy se zabývají taktéž vlivem **selfies** (fotografie sebe sama vyfocené telefonem nebo kamerou a následně sdílené na SNS) na partnerské vztahy. Ve studii Ridgway & Clayton (2016) zkoumali, zda existuje souvislost mezi počtem zveřejněných selfies na Instagramu a konflikty v partnerském vztahu. Zjistili, že s rostoucím počtem sdílených selfies narůstaly mezi partnery konflikty týkající se Instagramu (pramenící zejména z žárlivosti). Tyto konflikty dále mohly vyústit až v negativní dopady ve vztahu (nevěra, rozchod nebo rozvod). Tématem selfies se zabývali i Halpern et al. (2017), kteří navrhli model vysvětlující, jaké negativní dopady mohou sdílené selfies na partnerský vztah mít. Dle nich žárlivost může pramenit z následných komentářů pod sdílenými selfies dotyčného partnera. Dalším důvodem mohou být i lichotivé selfies, které ztvárňují ideální personu dané osoby, ta se však může lišit od té reálné.

VÝZKUMNÁ ČÁST

7 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

V poslední kapitole teoretické části jsme se seznámili s řadou výzkumů, které se soustředily na dopad sociálních sítí na partnerské vztahy. Pozornost jsme zaměřili zejména na téma žárlivosti a zmínili jsme několik faktorů, které ji mohou ovlivňovat. V této práci se budeme zaměřovat konkrétně na čas strávený na sociálních sítích Facebook a Instagram, vliv pohlaví a délku partnerského vztahu. V dřívějších studiích výzkumníci dospěli k závěru, že čím delší dobu na sociálních platformách jedinci stráví, tím je větší pravděpodobnost, že budou dosahovat vyšší míry žárlivosti (Hudson et al., 2015; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2009). Také pohlaví se prokázalo jako významný prediktor žárlivosti. Přesto, že některé výzkumy jsou si v rozporu, většina z nich odhalila, že ženy se k ní uchylují častěji (Daspe et al., 2018; Marshall et al., 2013; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2009; Muise et al., 2014). Posledním faktorem, kterým se budeme v naší práci zabývat, je vliv délky partnerského vztahu na míru žárlivosti. Daspe et al. (2018) ve své studii odhalili negativní vztah mezi těmito proměnnými. Naše první otázka tedy zní: **Do jaké míry tato zjištění platí u zdejších dospělých nacházejících se v etapě mladé dospělosti?**

Výzkumy zaměřené na žárlivost mezi partnery byly prováděné pouze vzhledem k aktivitě na Facebooku. Na základě studia příslušné literatury jsme dospěli k názoru, že pro účely naší bakalářské práce, by bylo vhodné rozšířit naši studii i na službu Instagram. Důvodem je skutečnost, že přesto, že v České republice zaujímá Facebook první příčku, nárůstem uživatel spíše stagnuje. Naopak služba Instagram v roce 2019 zaznamenala jejich největší přírůstek (Klement, 2020). Obě sítě mají rovněž stejnou věkovou základnu. Tvoří ji kategorie od 25 do 34 let (Tankovska 2021a, 2021b).

Naši práci jsme se rozhodli obohatit ještě o jednu oblast, a to, jak spolu souvisí láska a žárlivost v online prostředí. Tyto dva komplexy emocí jsou v partnerských vztazích často propojené a mohou se navzájem ovlivňovat. Naše druhá výzkumná otázka tedy zní: **Jak se žárlivost pramenící z používání sociálních sítí promítá do prožívané lásky?** Abychom jejich vztah mohli probádat, rozhodli jsme se použít model lásky podle R. J. Sternberga, který za stavební kameny lásky pokládá intimitu, vášeň a závazek.

7.1 Formulace hypotéz ke statistickému testování

V návaznosti na popsany výzkumný problém můžeme formulovat výzkumné cíle a příslušné hypotézy. Prvním cílem je **odhalit jaké faktory (čas strávený na sociálních sítích, pohlaví, délka partnerského vztahu) ovlivňují žárlivost**. Výsledky již zmíněných dosavadních výzkumů budeme ověřovat na těchto hypotézách:

H1₁: *Existuje signifikantní pozitivní souvislost mezi výsledným skórem na Škále žárlivosti a časem stráveným na sociální síti Facebook a Instagram.*

H1₂: *Existuje signifikantní negativní souvislost mezi výsledným skórem na Škále žárlivosti a délkou partnerského vztahu.*

H1₃: *Ženy dosahují na Škále žárlivosti signifikantně vyššího skóre než muži.*

Druhým cílem je **zjistit, jak komponenty lásky (dle Sternbergovy teorie lásky) souvisí se žárlivostí (dle Škály žárlivosti na Facebooku a Instagramu)**. Hypotézy jsou formulovány na základě rešerše odborné literatury a znalostí autorky.

H2₁: *Existuje signifikantně negativní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále intimity.*

H2₂: *Existuje signifikantně pozitivní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále vášně.*

H2₃: *Existuje signifikantně negativní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále závazku.*

8 TYP VÝZKUMU A POUŽITÉ METODY

Následující kapitola bude věnována seznámení se se zvoleným typem výzkumu a následně s použitými metodami.

Pro dosažení výzkumných cílů této práce jsme zvolili kvantitativní metodologický přístup. Jeho cílem je odhalit, jak jsou proměnné rozloženy, jaké jsou mezi nimi vztahy a proč tomu tak je (Punch, 2008). Častými metodami jsou techniky sběru dat, které umožňují jednoznačné měření nebo převod kvalitativních údajů do číselného vyjádření, které je následně možné statisticky zpracovat (Kučera, 2013).

S cílem oslovit co nejvíce respondentů jsme se rozhodli pro metodu dotazníkového šetření, konkrétně ve formě **elektronického dotazníku**. Dotazník se skládal ze čtyř sekcí: úvodu, sociodemografického dotazníku, Škály žárlivosti na Facebooku a Instagramu a Sternbergovy triangulární škály lásky. V úvodní části byli respondenti seznámeni s autorkou práce, cílem výzkumu, podmínkami k jeho účasti, etickým hlediskem a krátkými informacemi týkajícími se jeho vyplnění. Také byl uveden email autorky, na který by se respondenti mohli v případě dotazů či nejasností ohledně výzkumu obrátit. Se zbylými sekcemi se více seznámíme v následujících řádcích.

8.1 Sociodemografický dotazník

První část naší testové baterie tvořil sociodemografický dotazník, ve kterém jsme od respondentů zjišťovali základní informace (věk, pohlaví, socioekonomický status, sexuální orientaci) a informace týkající se jejich současného partnerského vztahu. Konkrétně délku a povahu jejich vztahu. V poslední části dotazníku jsme se respondentů tázali na jejich aktivitu na sociální síti Facebook a Instagram a také na to, zda tyto platformy využívají rovněž i jejich partneři. Konkrétně jsme se dotazovali na tyto otázky: „*Používá Váš partner/Vaše partnerka Facebook a Instagram? Kolik času průměrně denně trávíte na Facebooku? Kolik času průměrně denně trávíte na Instagramu?*“

8.2 Škála žárlivosti na Facebooku

Žárlivost jsme měřili pomocí Škály žárlivosti na Facebooku (angl. *The Facebook Jealousy Scale*), která byla vytvořena Muise et al. (2009). Byla sestavena na základě potenciálních podnětů v prostředí Facebooku, které by mohly vést k emocionální a sexuální žárlivosti.

Celková škála se skládá z 27 položek Likertova typu o sedmi stupních. Vnitřní konzistence, vyjádřena Cronbachovou alfou, ve studii dosahovala hodnoty 0,96. Do výzkumu bylo zapojeno 308 vysokoškolských studentů (221 žen a 77 mužů) ve věkovém rozpětí 17-24 let. Na začátku dotazníku bylo umístěno několik sociodemografických otázek (pohlaví, věk, sexuální orientace, povaha jejich vztahu) a otázka zjišťující, jakou průměrnou dobu denně stráví na sociální síti Facebook. V jejich výzkumném souboru se průměrná doba pohybovala okolo 39 minut. S cílem odhalit, do jaké míry má čas strávený na Facebooku vliv na míru žárlivosti zvolili autoři metodu hierarchické lineární regrese. Jelikož si byli vědomi, že na žárlivost má vliv několik, již známých proměnných, postupně je do svého modelu přidávali. Jednotlivé regresory vstupovaly do lineární regrese ve čtyřech blocích. V prvním kroku model obsahoval regresory *pohlaví* a *žárlivostní rysy jedince*, ve druhém kroku zařadili autoři do modelu nezávisle proměnnou *osobnostní rysy*, ve třetím pak *vztahové souvislosti*. Tyto regresory vysvětlovaly 46 % rozptylu. Jako poslední faktor do modelu vstoupil zkoumaný prediktor *čas strávený na Facebooku*, který na jednocentní hladině významnosti, navíc vysvětlil 2 %. Ačkoli je toto procento malé, autoři byli s výsledkem spokojeni. Regresor *čas strávený na Facebooku* totiž přinesl novou informaci nad rámec již známých faktorů ovlivňujících žárlivost. Všechny proměnné celkově vysvětlily 48 % rozptylu.

8.2.1 Škála žárlivosti na Facebooku a Instagramu

Před použitím Škály žárlivosti na Facebooku bylo nutné inventář přeložit do českého jazyka. Následně byla jeho srozumitelnost, gramatická a syntaktická správnost ověřena pomocí pilotní studie na deseti osobách (5 mužů a 5 žen), které splňovaly námi zvolená kritéria pro jeho vyplnění. Inventář jim byl předán ve formě tužka – papír, aby měli možnost se k jednotlivým položkám vyjádřit. Jejich poznatky byly následně zakomponovány do finální verze naší škály.

Pro naši práci jsme z původního inventáře použili 26 položek. Rozhodli jsme se vyřadit položku č.7 – tedy: „*Jak je pravděpodobné, že se cítíte nepříjemně, pokud váš partner*

dostane osobní dárek od osoby opačného pohlaví?“ Důvodem jejího odstranění byla neznámost a nepoužitelnost této služby v naší populaci.

Abychom docílili větší aktuálnosti škály, rozhodli jsme se ji obohatit o další položky. Námětem nám byla řada zahraničních studií, ve kterých autoři vymezili další podněty, které mohou partnery k žárlivosti podněcovat (Arikewuyo et al., 2020; Halpern et al., 2017; Muise et al., 2014; Ridgway & Clayton, 2016; Van Ouytsel et al., 2016; Van Ouytsel et al., 2019). V inventáři to jsou položky **4, 9, 16, 18, 22, 26 a 30**. Pouze jedna z položek není podložena předešlými výzkumy, avšak autorka této práce předpokládá, že rovněž může vést k žárlivosti (v tab. 1 je to 30. položka). Jak jsme popsali ve výzkumném problému, naši studii jsme se rozhodli rozšířit i na službu Instagram. Většina položek se tak vztahovala na aktivitu na Facebooku a Instagramu současně (např. „*Jak je pravděpodobné, že se pokusíte pomocí Facebooku/Instagramu ve svém partnerovi vyvolat žárlivost?*“). Pouze čtyři tvrzení se vztahovaly na každou platformu zvlášť (2 na Facebook, 2 na Instagram).

Tab. 1: Přidané položky

Položka	Znění položky
4.	Začnete žárlit, jakmile uvidíte, že Váš partner používá romantické emotikony v konverzaci s osobou opačného pohlaví.
9.	Se rozzlobíte, pokud Váš partner zveřejní selfie na Instagramu.
16.	Začnete žárlit, jakmile uvidíte, že Váš partner chatuje s osobou opačného pohlaví.
18.	Začnete žárlit, pokud Váš partner zveřejní komentář k fotografii osoby opačného pohlaví.
22.	Začnete žárlit, pokud uvidíte, že Váš partner dá "to se mi líbí" k fotografii osoby opačného pohlaví.
26.	Začnete žárlit, pokud uvidíte fotografii Vašeho partnera z události, na kterou jste nebyli pozváni.
30.	Začnete žárlit, jakmile uvidíte, že Vašemu partnerovi poslala osoba opačného pohlaví "Insta story".

Náš finální inventář s názvem **Škála žárlivosti na Facebooku a Instagramu** se tedy skládá ze 33 položek (viz Příloha 3). Respondenti u každé z nich uváděli, do jaké míry je u nich dané tvrzení pravděpodobné. Své odpovědi zaznamenávali, stejně jako v původní verzi, na sedmibodové škále Likertova typu (1 – naprosto nesouhlasím, 7 – naprosto souhlasím). Rozpětí škály je 33 až 231 bodů. Všechna tvrzení jsou uvedena v pozitivním směru, tedy čím vyšší je hodnota hrubého skóru, tím vyšší je míra žárlivosti. V celém inventáři je také pro lepší orientaci používáno neutrální označení partner (zahrnující, jak partnera, tak partnerku). S tímto faktem byli respondenti obeznámeni před jeho vyplněním.

Cronbachův koeficient alfa naší celkové škály dosahuje podobné hodnoty jako v původní studii a to 0,95. Mezi nejlepší námi přidané tvrzení patří položky číslo **16, 18, 22**, které se všechny týkají interakce partnera s osobou opačného pohlaví. Jejich korelace s celkovou

škálou (tzn. *item–total correlation*) je průměrně 0,74. Korelace dalších přidaných položek je ve všech případech vyšší než 0,44. Také pokud bychom některou z našich položek vyřadili (tzn. *alpha if item deleted*), hodnota alfy by se stejně nezvýšila. Položky tedy považujeme za kvalitní. Analýza reliability našich přidaných položek je sepsána v tabulce 2.

Tab. 2: *Analýza reliability přidaných položek*

Položka	Item-total correlation	Alpha if item deleted
4.	0,57	0,95
9.	0,44	0,95
16.	0,74	0,95
18.	0,74	0,95
22.	0,73	0,95
26.	0,59	0,95
30.	0,68	0,95
Cronbach alpha:	0,95	

8.3 Sternbergova triangulární škála lásky

Triangulární škálu lásky (angl. *Sternberg's Triangular Love Scale*) sestavil R. J. Sternberg na základě své teorie lásky, která chápe, jak již víme, lásku z pohledu tří komponent: intimity, vášně a závazku.

Sternberg (1997) svoji škálu ověřil pomocí dvou validizačních studií. V první z nich škála obsahovala 36 položek a její vnitřní validita dosahovala přes 0,9. Pro zjištění vnější validity byly použity Rubinovy škály (*Rubin Liking and Loving scales*) a škála spokojenosti ve vztahu. Korelace s Rubinovou škálou lásky byla 0,80. Vnější validita se spokojeností dosahovala hodnot 0,86 pro intimitu, 0,77 pro vášně a 0,75 pro závazek. Ve druhé studii byly jednotlivé subškály navýšené z 12 položek na 15, celkem tedy 45 pro celou škálu. Cronbachův koeficient alfa dosahoval pro intimitu 0,90, pro vášně 0,91 a závazek 0,91. Vnitřní konzistence celé škály dosahovala hodnoty 0,95. Vnější validita dosahovala ve druhé studii velmi podobných hodnot jako v té první.

Inventář se ve své finální podobě tedy skládá ze 45 tvrzení, které dále můžeme rozdělit do tří subškál podle toho, jakou z komponent měří. Všechny jsou v inventáři zastoupeny stejným počtem položek, tedy 15 pro každou z nich. Respondenti u každé vyjadřují svůj souhlas na škále Likertova typu od 1 do 9 (1 – naprosto nesouhlasím, 9 – naprosto souhlasím). Stejně jako u Škály žárlivosti na Facebooku a Instagramu, jsou

jednotlivá tvrzení uváděna pouze v pozitivním směru. Každá subškála tak může nabývat bodového rozpětí 15-135. Vnitřní konzistence, vyjádřena Cronbachovou alfou, dosahuje v naší studii na subškále intimity 0,94, na subškále vášně 0,92 a 0,95 na subškále závazku. I v našem výzkumu tedy hodnoty dosahují silné vnitřní konzistence škály. Odpovědi mohou být zaznamenávány vzhledem ke vztahu současnému, minulému nebo vztahu, který by si respondenti přáli mít. V našem dotazníku jsme však využili pouze první z možností. V českém překladu existuje více verzí, v naší práci jsme převzali český překlad od vedoucího této práce Mgr. Kukly. Tvrzení měřící jednotlivé subškály jsou v inventáři rozmístěny náhodně. V tabulce 3 předkládáme vždy z dané subškály ukázkou položky.

Tab. 3: *Ukázka položek ze škály lásky*

Subškála	Ukázka položek	α
Intimita	Snažím se, aby se partner/ka cítil/a dobře.	0,90
Vášně	Často během dne musím na partnera/partnerku myslet.	0,91
Závazek	Na partnerovi/partnerce mi záleží.	0,91

Pozn.: Ve sloupci α jsou uvedeny hodnoty vnitřní konzistence (Cronbachova α) zjištěné na našem souboru.

9 SBĚR DAT A VÝZKUMNÝ SOUBOR

V této kapitole se budeme zabývat charakteristikou naší zkoumané populace. Zmíníme průběh sběru dat a popíšeme náš výzkumný soubor. Následně se krátce seznámíme s etickým hlediskem celého výzkumu.

9.1 Charakteristika zkoumané populace

Aby se mohli respondenti zúčastnit našeho výzkumu, museli splňovat některé námi stanovené podmínky. Již v první kapitole jsme se seznámili s etapou mladé dospělosti. Uvedli jsme, že je obdobím stěžejním zejména pro navazování a udržování stabilních partnerských vztahů. Dané období bylo vybráno také z důvodu toho, že se téměř překrývá s věkovou kategorií, která je nejaktivnější na sociálních sítích Facebook a Instagram (Český statistický úřad, 2020; Tankovska 2021a, 2021b). Na základě těchto skutečností jsme se rozhodli náš výzkum zaměřit na osoby mezi **20-30 lety** odpovídající dělení mladé dospělosti dle Říčana (2004).

Dalším předpokladem bylo, aby se jedinci aktuálně **nacházeli v partnerském vztahu**. Avšak jeho délku jsme se rozhodli nijak neohraničovat. V naší práci se totiž, jak již víme, zabýváme také tím, jak komponenty lásky podle R. J. Sternberga ovlivňují žárlivost. A jak z teoretické části vyplývá, intenzita komponent se v jednotlivých fázích vztahu značně liší. Kupříkladu vášně má svoji největší roli na počátcích milostných vztahů, kdežto intimita a závazek jsou součástí především těch dlouhodobých. Abychom mohli co nejlépe prozkoumat, jaká z komponent lásky žárlivost nejvíce ovlivňuje, bylo naopak žádoucí, aby délka vztahu našich respondentů byla různorodá.

Poslední kritérium, které naši respondenti museli splňovat, bylo, aby byli **aktivními uživateli služby Facebook i Instagram**. Myšleno ve smyslu, aby tyto platformy užívali pravidelně. Tato podmínka rovněž platila i pro jejich partnery, vůči kterým své odpovědi zaznamenávali.

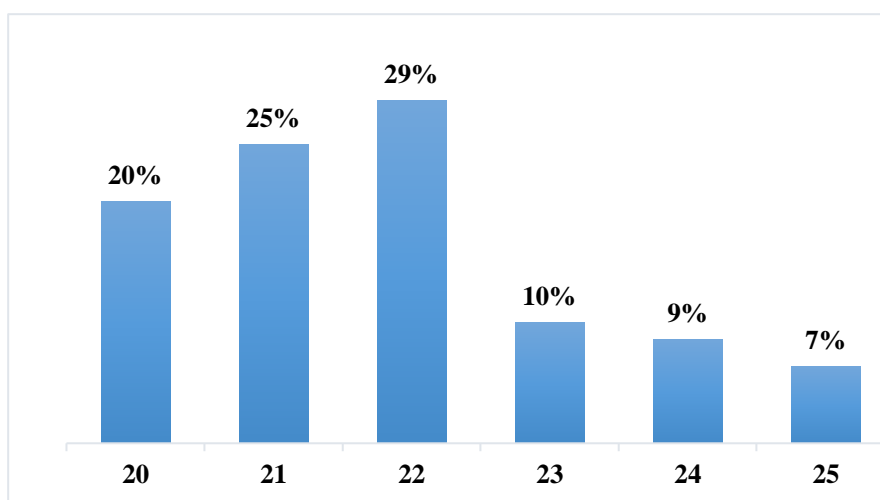
9.2 Sběr dat a popis výzkumného souboru

Nyní se přesuneme k samotnému průběhu sběru dat, kterému předcházela ještě pilotní studie naší přeložené Škály žárlivosti (viz kapitola Metody sběru dat). Finální verzi dotazníku jsme umístili na službu Google Forms, pomocí které byla naše data získávána. Konkrétně od konce listopadu do začátku února. Respondenti byli vybíráni na základě charakteristik, které jsme popsali již výše.

Data byla sbírána pomocí metody příležitostného výběru a metody sněhové koule. Příležitostný výběr probíhal ve dvou vlnách. Vzhledem k námi určené cílové populaci byli respondenti oslovováni prostřednictvím sociálních sítí Facebook a Instagram. Nejprve byl dotazník zveřejněn prostřednictvím autorčiných profilů. Následně byl sdílen ve skupinách shlukující studenty jednotlivých univerzit, skupinách zaměřených na vyplňování dotazníků a v dalších skupinách, ve kterých jsme očekávali zastoupení námi zvolené populace. Metodu sněhové koule jsme využili zejména ke zvýšení procentuálního zastoupení věkové kategorie od 25 do 30 let. V průběhu sběru dat jsme zjistili, že nasbíraný vzorek je v silném nerovnoměrném zastoupení vzhledem k pohlaví (13 % mužů a 87 % žen). Z toho důvodu jsme se náš dotazník rozhodli sdílet ještě jedenkrát s podmínkou, že jej mohou vyplnit pouze muži. Avšak ani přes tuto snahu, se nám rovnoměrného zastoupení nepodařilo ani zdaleka docílit.

Získaná data jsme následně převedli do programu Microsoft Excel, ve kterém jsme s našimi daty dále pracovali. Dotazník vyplnilo celkově 420 osob, přičemž na základě stanovených podmínek jsme 25 z nich museli vyřadit. Desítka respondentů uvedla, že buďto oni nebo jejich partner nepoužívají Facebook a Instagram, sedm osob nespada do určené věkové kategorie a tři z nich dotazník nedokončili. Dále jsme se rozhodli vyřadit pět osob, které uvedly homosexuální orientaci. K tomuto kroku jsme se rozhodli na základě výzkumu Valentova et al. (2020), ve kterém zjistili, že rozdíly v žárlivosti se u těchto dvou skupin mohou do jisté míry lišit. Při bližší analýze našeho vzorku jsme také zjistili, že 89 % se nachází ve věkové kategorii 20-25 a pouhých 11 % ve věku od 25-30 let. Z toho důvodu, jsme se rozhodli náš výzkum realizovat dále pouze na první věkové kategorii s cílem získat co nejrepresentativnější výsledky. Předpokládáme totiž, že se v těchto dvou věkových rozpětí mohou nacházet některé odlišnosti. Náš výběrový soubor se tedy skládá z **353** osob, se kterým budeme dále pracovat.

Přesto, že jsme data sbírali ve druhé vlně se snahou získat vyššího počtu mužů, náš výběrový soubor byl po vyčištění dat stále nerovnoměrný v poměru 72 (20,4 %) mužů a 281 (79,6 %) žen. Tedy pouhou pětinu našich respondentů tvořili muži, tato skutečnost bude následně rozebrána v diskuzi. Co se týče věkového rozložení, naši respondenti se nejčastěji nacházeli ve věku 22 let. Pro názornější přehled bylo zvoleno zobrazení pomocí histogramu (viz graf 1).

Graf 1: Rozložení respondentů podle věku

Deskriptivní charakteristiky našeho výběrového souboru z hlediska věku jsou popsány v tabulce 4.

Tab. 4: Deskriptivní statistiky výzkumného souboru z hlediska věku

	Počet	Průměr	Sm. odch.	Min	Max
Ženy	281	21,73	1,36	20	25
Muži	72	22,13	1,69	20	25
Celkem	353	21,81	1,44	20	25

Další otázka se týkala socioekonomického statusu. Zjistili jsme, že téměř většina respondentů (83 %) studuje, dalších 15 % uvedlo, že jsou zaměstnání a 2 % zvolili variantu jiné. Ta zahrnovala mateřskou dovolenou, nezaměstnanost či další důvody, které nespádaly do zmíněných kategorií. Dále jsme se našich respondentů dotazovali na **povahu jejich vztahu**. Tato otázka v sociodemografickém dotazníku obsahovala 3 uzavřené otázky a 1 otevřenou, v níž se respondenti mohli libovolně vyjádřit. Většina respondentů (56 %) uvedla, že se se svým partnerem vídají („chodí spolu“), 39 % žije ve společné domácnosti a 2 % jsou již manželé. V otevřené otázce se kupříkladu nacházely odpovědi „Chodíme spolu

a přes týden bydlíme společně při studiu.“, „Půl týdne bydlím u partnerky a půl týdne u sebe doma.“, „Nebydlíme spolu, ale fakticky tam trávím 98 % času.“

Vzhledem ke zkoumaným hypotézám jsme zjišťovali také **délku partnerského vztahu**. Průměrná doba byla 2 roky a 4 měsíce, modus délky vztahu byl 1 rok. Nejdéle trvající vztah měli respondenti 10 let a nejkratší trval pouhý měsíc. Mezi další zjišťovaný údaj patřil **průměrný čas, který respondenti denně stráví na sociální síti Facebook a Instagram**. Respondenti v průměru strávili na sítích 3 hodiny a 3 minuty, přičemž na Facebooku tráví průměrně 1 hodinu a 26 minut denně, na Instagramu pak průměrně o 10 minut déle. Co se týče pohlaví, ženy na sítích tráví přibližně o 57 minut delší dobu ve srovnání s muži. Jak si můžeme všimnout v tabulce 5 níže, ženy na Facebooku tráví o 16 minut déle, na Instagramu pak podstatně delší dobu, a to o 41 minut déle.

Tab. 5: Doba strávená na sociálních sítích Facebook a Instagram

	Facebook	Instagram	Celkový čas
Ženy	1 h 29 min	1 h 45 min	3 h 14 min
Muži	1 h 13 min	1 h 4 min	2 h 17 min
Celkem	1 h 26 min	1 h 36 min	3 h 3 min

Pozn.: Celkový čas byl vytvořen sumací času stráveném na Facebooku a času stráveném na Instagramu.

9.3 Etické hledisko a ochrana soukromí

V této práci jsme dbali na dodržování etického hlediska a ochrany soukromí. Jak víme, sběr dat probíhal přes formulář Google Forms, v jehož úvodní sekci byli respondenti s těmito hledisky seznámeni. Abychom předešli obavám z úniku citlivých informací, byli respondenti obeznámeni, že veškerá data budou anonymizována a budou sloužit výhradně pro účely naší bakalářské práce. Respondenti byli dále seznámeni se skutečným cílem naší práce. Rovněž bylo zdůrazněno, že neexistují žádné správné či špatné odpovědi a kdykoliv mohou vyplňování dotazníku opustit. Jejich informovaný souhlas byl získán samotným zahájením dotazníku. Respondenti tak souhlasili se zařazením jejich odpovědí do výzkumu, s jejich uchováním a následným statistickým zpracováním. Byla jim také přiřazena čísla, pod kterými byli v databázi následně vedeni.

Vyplňování formuláře bylo založeno na bázi dobrovolnosti. Respondentům nebyla slíbena žádná odměna. V závěru dotazníku jsme jim poděkovali za účast a nabídli možnost kontaktovat autorku ohledně získání výsledků našeho výzkumu či případných dotazů. Na

tuto výzvu zareagovalo dvanáct z nich. Výsledky jim po zhotovení práce budou rozeslány na jejich uvedené emailové adresy.

10 PRÁCE S DATY A JEJÍ VÝSLEDKY

V první řadě byla získaná data z Google Forms převedena do Microsoft Excel 2016, ve kterém došlo k jejich úpravě. Slovní odpovědi respondentů zde byly překódovány na numerické hodnoty. Při analýze jsme objevili několik chybějících hodnot, které jsme následně doplnili řádkovým průměrem. Následně jsme vypočítali na Škále žárlivosti na Facebooku a Instagramu hrubý skór každého respondenta. Podobně jsme vyhodnotili i Škálu lásky, s rozdílem, že zde byly zjišťovány hrubé skóry respondenta z každé subškály. Následně jsme vytvořili nezávisle proměnnou čas strávený na sociální síti Facebook a Instagram, kterou jsme získali sumací času stráveném na Facebooku a času stráveném na Instagramu. Tento program byl využit taktéž k získání základních deskriptivních charakteristik souboru, k tvorbě histogramu a tabulek.

Posléze jsme data vyhodnocovali v programu TIBCO Statistica 13. Zde byla také vypočítána vnitřní konzistence vyjádřena Cronbachovým koeficientem alfa pro obě škály. Získané informace byly následně doplněny pro lepší orientaci čtenáře do kapitoly Metody sběru dat (8.1 a 8.2). K ověření stanovených hypotéz jsme zvolili **hierarchickou metodu mnohonásobné lineární regrese**, díky které jsme náš model mohli prozkoumat detailněji. Její výhodou je, že pořadí, ve kterém nezávisle proměnné vstupují do výpočtu, stojí na našem rozhodnutí, ke kterému jsme dospěli na základě teoretického pozadí. Jako závisle proměnná do výpočtu vstupovalo dosažené skóre na Škále žárlivosti na Facebooku a Instagramu.

Nad rámec našich hypotéz jsme se rozhodli prozkoumat základní deskriptivní charakteristiky Sternbergovy triangulární škály lásky na našem vzorku. Nejvíce bodů respondenti dosahovali na subškále intimity, na které byl průměrný hrubý skór celého souboru 120,60 (SD = 15,61). Avšak téměř stejného skóru dosahovali respondenti rovněž i na subškále závazku (M = 119,18; SD = 19,00). Nejméně bodů respondenti dosahovali na subškále vášně, na které bylo průměrné skóre rovno 108,10 (SD = 19,80). Maxima bodů (tedy 135 na každé subškále) respondenti dosahovali hojně, naopak minimálního počtu bodů, tedy 15, nedosáhl žádný respondent ani na jedné z nich. Podobných výsledků dosahovali respondenti i napříč pohlavím. Konkrétní výsledky jsou sepsány v tabulce 6 níže. Jak můžeme vidět, ženy dosahovaly nepatrně vyššího skóru na všech subškálách.

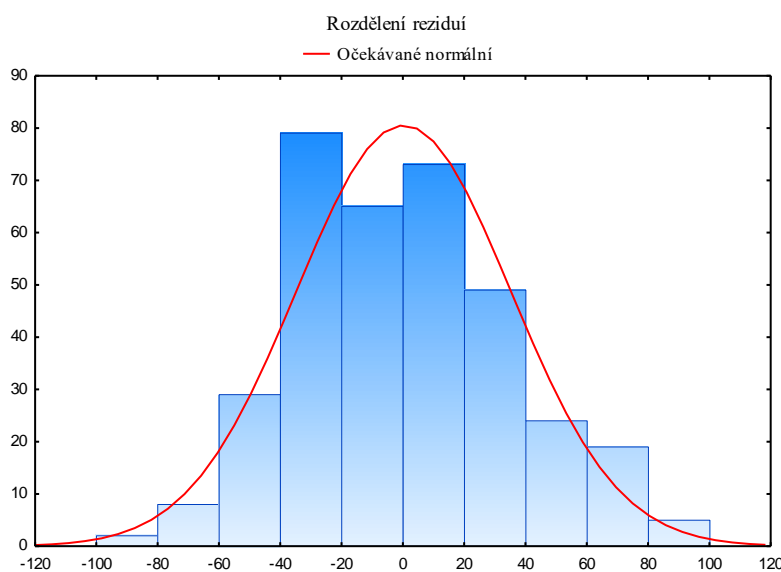
Tab. 6: Deskriptivní charakteristiky škály lásky z hlediska pohlaví

	Ženy				Muži			
	Průměr	Sm.odch.	Max	Min	Průměr	Sm.odch	Max	Min
Intimita	120,93	15,75	135	48	119,38	15,05	135	64
Vášeň	108,39	20,10	135	24	106,81	18,68	134	54
Závazek	119,48	19,15	135	38	118,01	18,49	135	48

10.1 Výsledky ověření platnosti statistických hypotéz

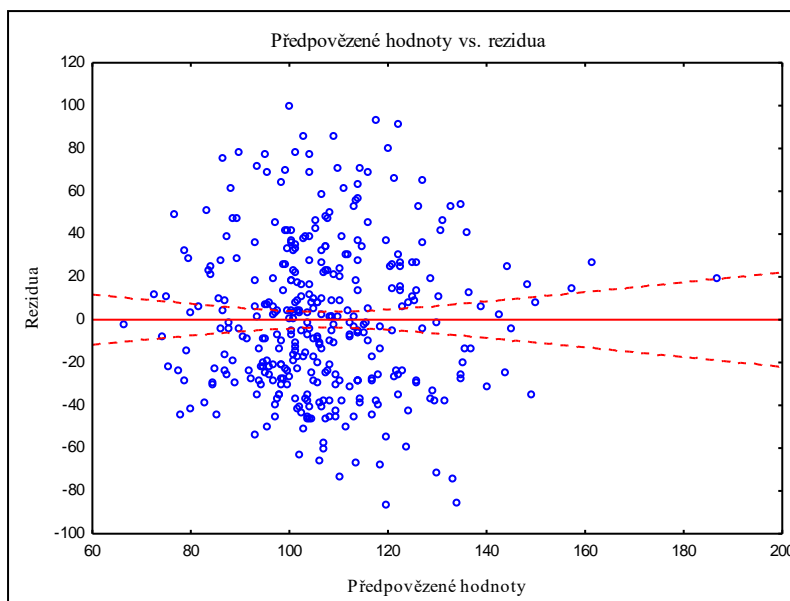
10.1.1 Ověřování podmínek lineární regrese

Mnohonásobná lineární regrese je svázána hned několika podmínkami, jejichž platnost jsme museli před jejím použitím ověřit. Při analýze jsme pracovali se sedmi proměnnými. Většina, včetně závisle proměnné žárlivost, byla na intervalové úrovni. Výjimku tvořila proměnná pohlaví, která byla alternativní, avšak ani ta nám k jejímu použití nijak nebránila. Data neobsahovala ani odlehlé hodnoty, které by regresi narušovaly. Každý respondent vyplňoval dotazník pouze jedenkrát, jednotlivá měření jsou tudíž nezávislá. Pomocí korelační matice jsme posoudili absenci multikolinearity. Jak jsme předpokládali, nejvíce korelované byly jednotlivé subškály lásky (konkrétně intimita-závazek a intimita-vášeň), a to 0,85. Přestože jsou subškály vzájemně vysoce korelované, usoudili jsme, že i tuto podmínku můžeme považovat za splněnou. V dalším kroku jsme pomocí histogramu (viz graf 2) ověřovali normální rozdělení reziduí, které i přes mírnou odchylku, můžeme považovat za splněné.

Graf 2: Histogram reziduí

Následně byla pomocí bodového grafu (graf 3) ověřována také podmínka homoskedasticity, kterou rovněž můžeme považovat za splněnou.

Graf 3: *Ověření homoskedasticity*

Co se týče rozsahu souboru, který v našem výzkumu čítal 353 pozorování, můžeme jej považovat za dostatečný. Všechny předpoklady pro realizaci mnohonásobné regrese byly splněny, tudíž se v následujících řádcích budeme věnovat samotné statistické analýze.

10.1.2 **Ověřování hypotéz**

Nyní se budeme zabývat ověřování hypotéz na základě výpočtů, ke kterým jsme dospěli, jak již bylo řečeno, použitím metody hierarchické regrese.

Regresory jsme do modelu vkládali ve **dvou blocích**. První model zahrnoval jednotlivé faktory (pohlaví, délku vztahu, čas strávený na Facebooku a Instagramu), které již byly předmětem zkoumání v předchozích studiích, se kterými jsme se seznámili v poslední kapitole teoretické části. Ve druhém kroku jsme do modelu přidali jednotlivé subškály – tedy intimitu, vášeň a závazek. Do modelu jsme je zařazovali až ve druhém kroku, z toho důvodu, že v teoretické části nejsou uvedeny žádné podobné výzkumy ověřující vliv těchto prediktorů na závisle proměnnou. Nevíme tedy, do jaké míry mohou žárlivost predikovat.

První sestavený model tedy zahrnoval 3 prediktory – pohlaví, délku partnerského vztahu a čas strávený na sociálních sítích Facebook a Instagram. Statistická analýza ukázala, že podmodel je statisticky signifikantní ($F(3, 349) = 3,57; p < 0,01$) a vysvětluje 3 % variance ($R^2 = 0,03; R^2_{adj.} = 0,02$) predikované proměnné. Výsledné hodnoty předkládáme

v tabulce 7, jestliže se ukázaly jako signifikantní, jsou zobrazeny tučně. Mnohonásobná lineární regrese v prvním modelu odhalila jako signifikantní prediktor žárlivosti pouze **pohlaví** ($p < 0,01$). Zjistili jsme, že průměrná žena žárí zhruba o 16 bodů více než průměrný muž. Ostatní prediktory, délka vztahu a čas strávený na Facebooku a Instagramu, se neukázaly jako signifikantní prediktory žárlivosti.

Tab. 7: Regresní analýza – 1. model

	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t (349)	p-hodnota
Pohlaví	-0,17	0,05	-16,44	5,15	-3,2	< 0,01
Délka	-0,01	0,05	-0,02	0,09	-0,23	0,82
Čas	0,00	0,05	0,00	0,012	0,06	0,95

Pozn.: Ženy jsou značeny jako 0, muži jako 1

Následně jsme vytvořili druhý model, do kterého jsme přidali jednotlivé subškály lásky. Zařazením zbylých prediktorů se nám podařilo vysvětlit 17 % variance ($R^2 = 0,17$; $R^2_{adj.} = 0,15$) predikované proměnné. Celý model byl velmi vysoce signifikantní ($F(6, 346) = 11,4$; $p < 0,001$). Všechny subškály lásky se ukázaly jako signifikantní prediktory žárlivosti. Jak můžeme vidět v tabulce 8, nejvýznamnějším prediktorem byla **intimita**. Výsledky ukázaly, že s každým bodem navíc v intimitě klesá počet bodů v žárlivosti o 1,72. Regresor vášně se ukázal jako signifikantní prediktor žárlivosti, avšak v opačném, tedy pozitivním vztahu. Bylo zjištěno, že s každým bodem vášně navíc stoupá žárlivost o 0,53 bodu. Závazek se ukázal jako signifikantní prediktor žárlivosti v opačném směru, než jsme předpokládali. Zjistili jsme, že s každým bodem závazku navíc, stoupá žárlivost o 0,56 bodu.

Tab. 8: Regresní analýza – 2. model

	b*	Sm.chyba z b*	B	Sm.chyba z b	t (346)	p-hodnota
Pohlaví	-0,18	0,05	-16,81	4,80	-3,50	< 0,01
Délka	0,03	0,05	0,05	0,08	0,55	0,58
Čas	0,03	0,05	0,01	0,02	0,55	0,58
Intimita	-0,70	0,10	-1,72	0,24	-7,22	< 0,001
Vášně	0,27	0,10	0,53	0,19	2,82	0,01
Závazek	0,28	0,11	0,56	0,23	2,48	0,01

Jak můžeme vidět, druhý model vysvětloval mnohem více variance závisle proměnné. Zařazením intimity, závazku a vášně jsme náš model zpestřili o **14 % variance proměnné žárlivosti** ($\Delta R^2 = 13,53$). Tato změna byla rovněž statisticky velmi vysoce signifikantní ($F(6, 346) = 18,69$; $p < 0,001$).

10.1.3 Vyjádření k hypotézám

Na základě výše uvedených výsledků můžeme rozhodnout o námi formulovaných hypotézách.

H1₁: *Existuje signifikantní pozitivní souvislost mezi výsledným skórem na Škále žárlivosti a časem stráveným na sociální síti Facebook a Instagram.*

→ Nezamítáme nulovou hypotézu, alternativní nepřijímáme

H1₂: *Existuje signifikantní negativní souvislost mezi výsledným skórem na Škále žárlivosti a délkou partnerského vztahu.*

→ Nezamítáme nulovou hypotézu, alternativní nepřijímáme

H1₃: *Ženy dosahují na Škále žárlivosti signifikantně vyššího skóre než muži.*

→ Zamítáme nulovou hypotézu, přijímáme alternativní

H2₁: *Existuje signifikantně negativní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále intimacy.*

→ Zamítáme nulovou hypotézu, přijímáme alternativní

H2₂: *Existuje signifikantně pozitivní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále vášně.*

→ Zamítáme nulovou hypotézu, přijímáme alternativní

H2₃: *Existuje signifikantně negativní souvislost mezi dosaženým skórem na Škále žárlivosti a dosaženým skórem na subškále závazku.*

→ Zamítáme nulovou hypotézu, nepřijímáme alternativní

11 DISKUZE

V této kapitole si popíšeme výsledky, ke kterým jsme v našem výzkumu dospěli. Naše zjištění budeme porovnávat a interpretovat v kontextu dřívějších studií, s jejichž většinou jsme se seznámili v kapitolách teoretické části. Pozornost zaměříme i na možné limity práce a náměty, které by mohly být podkladem pro další studie.

Cílem naší práce bylo zjistit, zda výsledky dřívějších studií platí i u naší populace, konkrétně u jedinců nacházející se v období mladé dospělosti. Ověřovali jsme, zda doba strávená na sociálních sítích, pohlaví a délka vztahu ovlivňují míru žárlivosti. Dále jsme zkoumali vzájemný vztah žárlivosti a komponent lásky z teorie R. J. Sternberga.

Většina výzkumů se zabývala zejména službou Facebook. Avšak na základě statistických údajů, ke kterým jsme dospěli při rešerši literatury, jsme se rozhodli práci zaměřit i na **službu Instagram**. Její popularita v posledních letech roste a při studiu sociálních sítí by mohlo být chybou na tyto změny nereagovat. Toto rozhodnutí vnímáme jako úspěšné, jelikož respondenti v našem výzkumu na Instagramu strávili průměrně o 10 minut delší dobu než na Facebooku.

Pro ověření prvního cíle jsme stanovili H1, která se rozpadá na tři dílčí hypotézy. Na základě dřívějších výzkumů jsme očekávali v **H1₁** signifikantně pozitivní vztah mezi dobou strávenou na sociálních sítích a mírou žárlivosti (Hudson et al., 2015; McAndrew & Shah 2013; Muise et al., 2009). Tuto hypotézu se nám však potvrdit nepodařilo. V naší studii respondenti trávili na sítích podstatně delší dobu ve srovnání se zmiňovanými výzkumy. Například v porovnání s výzkumem Muise et al. (2009) dokonce o 2 hodiny a 24 minut denně déle. Tato skutečnost nás dovedla k domněnce, která by naše zjištění mohla objasnit. Služby Facebook a Instagram disponují každým rokem novými funkcemi a rozšiřují tak své pole působnosti. Uživatelé na nich mohou například hrát hry, uskutečňovat obchody na Marketplace či sledovat videa (Instagram Reels, IGTV atd.). Primární zaměření (komunikace, sebeprezentace či jiná interakce s ostatními) těchto sítí se tak během posledních let rozrostlo a nahradilo i obsah jiných platforem (Vinted, Youtube atd.). Uživatelé tak na nich mohou trávit čas značně odlišně. Studie, na základě kterých jsme naši hypotézu zkonstruovaly, jsou o několik let starší a většina zmíněných funkcí na sociálních sítích v té době nebyla ještě dostupná. Domníváme se, že možná příčina, proč se nám danou

hypotézu nepodařilo potvrdit, může tkvít v dostupnosti těchto nových funkcí, které naši představu o tráveném času na sociálních sítích mohou značně zkreslovat. Je rozdíl, zda uživatelé využívají sociální sítě zejména ke komunikaci, sdílení příspěvků a interakci s druhými nebo je využívají k „sekundárnímu“ zaměření těchto sítí. Z toho důvodu bychom výzkumníkům v dalších studiích doporučili rozlišovat, jakou dobu tráví respondenti konkrétně danou aktivitou. Abychom předešli zkreslení pramenící z jejich odhadů, mohlo by být nápomocné respondentům navrhnout, aby zjistili ze svého zařízení přesný čas, který stráví na jednotlivých platformách denně. Poté by mohli vybrat z možností, zda se jednalo o jejich hrubý odhad stráveného času nebo o přesná data. Další možný důvod, proč se nám hypotézu nepodařilo potvrdit, by mohl spočívat v samotném překladu dotazníku do českého jazyka či nesprávném pochopení položek respondenty.

H₁₂ se opírala o výsledky studie Daspe et al. (2018), ve které odhalili negativní vztah mezi délkou partnerského vztahu a mírou žárlivosti. Tuto hypotézu nebylo možné přijmout a signifikantnímu výsledku se ani zdaleka nepodařilo přiblížit. Jak zjistili ve studii Muise et al. (2009), na žárlivost mají největší vliv osobnostní rysy jedince, genderové rozdíly a vztahové souvislosti. Z našeho zjištění můžeme předpokládat, že délka partnerského vztahu nemusí mít v míře žárlivosti zásadní roli. Možným vysvětlením odlišných výsledků může být také to, že Daspe et al. (2018) svůj výzkum realizovali na osobách ve věku od 14-25 let, nezaměřovali se tedy pouze na etapu mladé dospělosti jako naše studie. Nepotvrzení hypotéz **H₁₁** a **H₁₂** může být rovněž zakotvené v odlišných charakteristikách mezi zahraniční a zdejší populací.

V návaznosti na zjištění Muise et al. (2009) a dalších studií (Daspe et al., 2018; Marshall et al., 2013; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2014) jsme stanovili **H₁₃**, ve které jsme se zaměřili na rozdíl v žárlivosti mezi ženským a mužským pohlavím. Podařilo se nám podpořit výsledky již zmíněných výzkumů, které zjistily, že ženy v prostředí sociálních sítích žárlí více. V naší studii ženy dosahovaly vyššího skóru na sestavené škále (zhruba o 17 bodů).

Abychom co možná nejlépe porozuměli povaze našich dat, rozhodli jsme se nad rámec formulovaných hypotéz prozkoumat, jakých hodnot respondenti průměrně dosahovali na Škále lásky. Nejvíce bodů získávali na subškále intimacy. Nepatrně méně pak na subškále závazku (konkrétně s rozdílem 1,45 bodu). Naopak nejméně bodů dosahovali na subškále vášně. K našemu překvapení jsme neodhalili ani významné rozdíly napříč pohlavím. Tato zjištění jsou v rozporu se studií Sumter et al. (2013), ve které zjistili, že muži vykazovali

vyšší míry vášně ve srovnání s ženami ve všech věkových kategoriích. Stejně tak ženy dosahovaly v mladém dospělosti vyšší míry intimity. V naší studii ženy na subškále vášně získávaly průměrně o 1,58 bodu více než muži. Rozdílná zjištění mohou spočívat v zaměření respondentů na „tady a teď“. Získané výsledky mohly být ovlivněny aktuálním emocionálním stavem dotyčných nebo jejich aktuální vztahovou situací. Pokud by dotazník vyplňovali v jiné době, jejich výsledky by mohly nabývat zase mírně odlišných hodnot. Naše výsledky jsou však v souladu s výzkumem Divíškové (2017) a Trestrové (2011), které rovněž nenalezly významný vliv pohlaví mezi komponentami. Další možná příčina, proč se nám nepodařilo odhalit významné rozdíly může spočívat v tom, že muži, kteří dotazník vyplnili mohou disponovat jinými charakteristikami (např. snadněji své emoce vyjadřují). Naši respondenti dosahovali celkově vyšších hodnot na všech subškálách lásky, ty mohou přirozeně vyplývat z podmínky být ve vztahu. Na vyšších hodnotách se může podílet i skutečnost, že lidé, kteří jsou ve vztahu nespokojeni, nebudou tento dotazník vyplňovat.

Hypotéza H₂ a její dílčí části, si kladly za cíl prozkoumat, v jaké míře jednotlivé komponenty lásky (měřené Sternbergovou triangulární škálou lásky) predikují žárlivost v prostředí online platforem Facebook a Instagram. Nenarazili jsme však na studii, která by se těmito vztahy v online prostředí již zabývala. Očekávaný směr hypotéz jsme se tedy rozhodli předpokládat na základě autorčiny znalosti dané tematiky. **H₂₁** ověřovala, zda intimita negativně souvisí se žárlivostí. K tomuto očekávanému směru jsme se rozhodli na základě popsaných charakteristik intimity v teoretické části. Předpokládali jsme, že pokud je v partnerském vztahu vyšší míra intimity, partneři si navzájem důvěřují. Ve vztahu jsou si blízko a nemají potřebu na aktivity svého protějšku skrze sociální síť dohlížet. Tuto hypotézu, tedy negativní vztah mezi intimitou a žárlivostí, se nám podařilo potvrdit.

I v případě **H₂₂** jsme předpokládali negativní vztah, tentokrát mezi závazkem a žárlivostí. K tomuto kroku jsme se rozhodli na základě myšlenky, že pokud je ve vztahu zastoupen závazek, partneři se v něm cítí stabilně. Jsou rozhodnuti svoji lásku udržet a být si vzájemně loajální. K autorčině překvapení se nám podařilo odhalit významný vztah, avšak v opačném směru, než jsme předpokládali. Jakmile jsme se nad touto skutečností zamysleli, tento vztah se zdál být rovněž logický. Pokud jsou si partneři oddáni a rozhodnuti setrvat ve vztahu, mohou se cítit potenciálními podněty, které by mohly evokovat nevěru, více ohrožení. Mohou tak být více obezřetní na aktivity svého partnera v online prostředí. Tato zjištění podporuje studie Rydell, McConnell & Bringle (2004), ve které zjistili, že pokud je partner přesvědčen, že jeho možnosti k navázání alternativního vztahu jsou omezené, bude

vnímavější na možné ohrožení ze strany potenciálních rivalů. Tito jedinci rovněž vykazovali vysokou míru oddanosti v jejich vztahu.

Poslední z komponent, vášně, jsme ověřovali ve vztahu k žárlivosti v **H23**.Vášně můžeme vnímat jako „horkou“ složku ve vztahu, která má svůj největší význam zejména v jejich začátcích. Stojí za psychickým a fyzickým vzrušením vůči milované osobě. Pokud ve vztazích dominuje, partneři se cítí být intenzivně propojeni a touží být v neustálém kontaktu. Na základě těchto poznatků, jsme předpokládali pozitivní vztah mezi mírou vášně a mírou žárlivosti. Tuto hypotézu se nám podařilo potvrdit.

Z výše uvedených poznatků můžeme předpokládat, jaké **typy lásky** podle Sternberga (1986) nejvíce inklinují k žárlivosti v prostředí sociálních sítích. Zejména se k ní mohou uchýlovat osoby s typem lásky pošetilé, bláznivé a prázdné. Avšak může se objevovat i v rámci romantické lásky, přátelské či úplné. Nejméně pak budou žárlit osoby, které mají vztah založený na „mít rád“ či osoby, u kterých dominuje typ nelásky. Avšak tento dodatek je spíše čistě hypotetický, jelikož tyto typy lásky se v rámci partnerských vztahů zpravidla neobjevují.

Některé **limity**, na které jsme v naší práci narazili, jsme již zmínili. Pokládáme však za důležité zaměřit svoji pozornost i na některé další. Již na samotný způsob sběru dat můžeme pohlížet jako na limitující, jelikož jsme využili příležitostný a lavinový výběr (metodu sněhové koule). Těmito metodami jsme nemohli docílit zaručeně reprezentativního vzorku. Respondenti byli často kamarádi autorky práce, kteří dotazník dále šířili mezi své známé. Tito respondenti pak mohli vyčnívat v některých charakteristikách a lišit se tak od ostatních jedinců nacházející se v daném věkovém období. Tento fenomén se nazývá zkreslení elitou (Miovský, 2006). Za největší limit naší práce považujeme nerovnoměrně zastoupený vzorek z hlediska pohlaví. Podařilo se nám získat data od pouhých 72 mužů (20,4 %). Důvod této skutečnosti může spočívat v samotném zaměření práce na téma žárlivosti v partnerských vztazích. Z výzkumů vyplývá, že ženy snáze o žárlivosti mluví, naproti tomu muži se tomuto tématu snaží spíše vyhýbat (Aylor & Dainton, 2001; Carson & Cupach, 2002). Z toho usuzujeme, že jelikož byl náš dotazník dobrovolný, neměli muži žádnou motivaci se tímto tématem více zabývat. Za další nedostatek považujeme nedostatečně zkonkretizované znění námi přidaných položek. Úskalí vidíme zejména ve dvou z nich. První je položka č. 9: „*Jak je pravděpodobné, že se rozzlobíte, pokud Váš partner zveřejní selfie na Instagramu*“. Neuvedli jsme zde na správnou míru, že se jedná pouze o selfie partnera/ky samotné/ho. Respondenti tuto položku mohli vnímat i v kontextu

partnerské selfie. V tomto případě, by se položka mohla chovat jinak, než jsme předpokládali. Žárlivost by pravděpodobně nepodněcovala, spíše by mohla ukazovat kupříkladu závazek v partnerském vztahu. Dále se jedná o položku č. 18: „*Jak je pravděpodobné, že začnete žárlit, pokud Váš partner zveřejní komentář k fotografii osoby opačného pohlaví?*“ Tato položka by měla být doplněna jasnější formulací, ohledně povahy těchto komentářů. V našem záměru se jednalo zejména o lichotivé komentáře. Dotazník byl sdílen na řadě facebookových skupin, zamýšleli jsme se tedy také nad tím, proč se nám vyplněných dotazníků nevrátilo více. Možným důvodem mohla být samotná délka dotazníku (vyplnění trvalo zhruba 15-20 minut). Tuto domněnku nám potvrdil i jeden uživatel Facebooku, který pod sdíleným dotazníkem zveřejnil tento komentář: „*Rád bych pomohl, ale 78 vět na 20letého kluka nevidím jako úspěšně vyplněné. Držím palce.*“

Nyní bychom se zaměřili na **přínosy** této práce a **náměty** pro další zkoumání. Sociální sítě jsou neustále na vzestupu a zaujímají tak významnou část v životech partnerů. Považujeme tak za důležité v tomhle směru neustále bádát a odhalovat nové poznatky. V naší práci jsme shrnuli řadu zahraničních výzkumů, na které jsme následně navázali. Zaměřili jsme se na téma žárlivosti v prostředí sociálních sítích, které se sice v několika diplomových pracích již objevilo, nikdy však nebylo jejich stěžejním tématem. Jako první jsme žárlivost v online prostředí zkoumali v kontextu modelu lásky a dospěli jsme k velmi uspokojivým výsledkům. Také jsme rozšířili škálu žárlivosti o několik nových položek, které ji dodaly větší aktuálnosti. Výhodu této práce spatřujeme dále v zaměření se i na službu Instagram, která bývá zkoumána zejména v rámci témat sebevědomí, narcismu, sebepojetí či osamělosti. Avšak v kontextu partnerských vztahů je spíše opomíjena, většina prací se stále soustředí na službu Facebook. Z naší práce vyplývá, že tyto platformy jsou mladými dospělými hojně využívány, Instagram dokonce o něco více. Z toho důvodu bychom doporučili dalším výzkumům svoji pozornost zaměřit i na tuto platformu. Téma partnerských vztahů v online prostředí přináší řadu doposud nezkoumaných otázek. Nabízí se tak velký prostor k jejich probádání. Výzkumy by se mohly zaměřit například na rozdíly v žárlivosti mezi geograficky blízkými vztahy a vztahy na dálku. Dále by se mohla více prozkoumat role sociálních sítích v nově vznikajících vztazích a jejich rozpadech. Většina výzkumů se zaměřovala zejména na jedince v období adolescence či mladé dospělosti, největší část z nich tvořili převážně středoškolské či vysokoškolské studenty. Doporučovali bychom zaměřit se i na jiné věkové kategorie či skupiny lidí. Zajímavé by mohly být například výzkumy soustředěné na manželské páry či LGBT komunitu.

12 ZÁVĚR

Prvním cílem naší práce bylo zjistit, zda doba strávená na sociálních sítích, délka partnerské vztahu a pohlaví mají významný vliv na míru žárlivosti v prostředí online platform Facebook a Instagram.

Ačkoli se mnoho autorů shoduje na významné roli času stráveném na sociálních sítích v míře žárlivosti (Hudson et al., 2015; McAndrew & Shah 2013; Muise et al., 2009), naše výsledky tato zjištění nepodporují. Neshledali jsme tedy pozitivní vztah mezi časem stráveném na sociálních sítích a dosahovanou žárlivostí. Následně jsme navázaly na studii Daspe et al. (2018), ve které autoři odhalili negativní vztah mezi délkou partnerského vztahu a mírou žárlivosti, avšak ani tento vztah se nám potvrdit nepodařilo. Posledním ze zkoumaných faktorů byla role pohlaví a její vliv na míru žárlivosti. V řadě výzkumů zjistili, že k žárlivosti v prostředí sociálních sítích se častěji uchylují ženy (Daspe et al., 2018; Marshall et al., 2013; McAndrew & Shah, 2013; Muise et al., 2009; Muise et al., 2014). Tento vztah se nám i v naší studii podařilo potvrdit. Zjistili jsme, že ženy na sestavené škále žárlivosti dosahovaly vyššího skóru.

Druhým výzkumným cílem bylo odhalit, zda mají komponenty lásky (intimita, vášně a závazek) vliv na míru žárlivosti v prostředí Facebooku a Instagramu. Z prezentované studie vyplývá, že nejdůležitějším prediktorem žárlivosti je složka intimity. Ukázalo se, že s vyšší mírou intimity, klesá míra žárlivosti. Významný vliv se prokázal i u prediktorů vášně a závazku. Vztah vášně a žárlivosti se potvrdil v očekávaném pozitivním směru. Naproti tomu závazek se ukázal jako významný prediktor žárlivosti v opačném směru, než jsme předpokládali. Analýza odhalila, že s narůstajícím závazkem stoupá i míra žárlivosti.

Nad rámec stanovených hypotéz jsme dodatečně zjišťovali, jakých hodnot respondenti průměrně dosahovali na jednotlivých subškálách lásky. Zjistili jsme, že nejvíce skórovali na subškále intimity, nepatrně méně na subškále závazku. Nejmenších hodnot pak dosahovali na subškále vášně. Co se týče pohlaví, neodhalili jsme významné rozdíly. Ženy však dosahovaly nepatrně vyšších hodnot (průměrně s rozdílem 1, 53 bodu) na všech subškálách. V kontextu dřívějších výzkumů se nám nepodařilo potvrdit výsledky Sumter et al. (2013), avšak naše zjištění jsou v souladu s prací Divíškové (2017) a Trestrové (2011).

13 SOUHRN

Tato práce se zaměřuje na partnerské vztahy v prostředí sociálních sítí Facebook a Instagram. Jejím cílem bylo ověřit výsledky dřívějších studií, zabývající se faktory ovlivňující žárlivost, na zdejší populaci nacházející se v etapě mladé dospělosti. Dále jsme zjišťovali souvislost jednotlivých komponent lásky (z modelu R. J. Sternberga) s dosahovanou mírou žárlivosti. Dodatečně jsme zkoumali, jakých hodnot průměrně dosahují naši respondenti na subškálách Sternbergovy triangulární škály lásky.

Práce je tradičně dělena na část teoretickou a část praktickou. V první kapitole popisujeme období mladé dospělosti. Uvádíme, co je pro něj typické a jaké podoby v něm nabývá partnerský vztah, který má v této etapě zásadní roli. Dosahuje již vyšší kvality než milostné vztahy v předchozích vývojových obdobích (Říčan, 2010; Vágnerová, 2007).

Následně navazujeme kapitolou lásky, ve které jsme se seznámili s jejími definicemi od různých autorů. Dále jsme zmínili některé z nejznámějších teorií lásky. Pozornost jsme zaměřili na model podle R. J. Sternberga (1986), podle kterého lásku můžeme chápat v kontextu tří komponent: intimity, vášně a závazku. Právě tato teorie je pro naši práci stěžejní, proto jí je věnována třetí kapitola. Zabývali jsme se v ní popisem komponent, jejich vzájemnou interakcí a významem v jednotlivých fázích partnerského vztahu. Dílčí část se týkala studie Sumter et al. (2013), ve které autoři porovnávali intenzitu komponent v průřezu šesti vývojových období. Následně jsme se seznámili s osmi typy lásky, které Sternberg (1986) na základě své teorie popsal. Třetí kapitolu jsme završili novějšími teoriemi, které na Triangulární teorii lásky navazují. Konkrétně jsme popsali Tetragulární teorii lásky (Yela, 2006), Čtrnáct koření lásky (Lomas, 2018) a Čtyřkomponentovou teorii lásky (Kukla, 2017).

Čtvrtá kapitola uvedla čtenáře do tématu žárlivosti. Nejdříve jsme vymezili samotný pojem a zmínili jsme její možné příčiny. Prostor jsme věnovali modelu Pfeiffer & Wong (1989), kteří žárlivost rozdělují na 3 komponenty: emocionální, kognitivní a behaviorální. Popsali jsme některé typy žárlivosti a rozdíly, které v ní můžeme vyzorovat. Na závěr jsme krátce popsali dopady, ve které žárlivost může vyústit.

Následně jsme se přenesli do kapitoly týkající se sociálních sítí. Na jejím počátku jsme tento pojem vymezili, uvedli důvody k jejich užívání a nastínili jsme jejich pozitivní a negativní aspekty. Představili jsme současné populární sítě a poté jsme se zabývali službami

Facebook a Instagram, na které se tato práce soustředí. Aby těmto platformám bylo co nejlépe porozuměno, zmínili jsme, jaké funkce svým uživatelům nabízí. Neopomněli jsme zmínit ani důležité statistiky jejich používání, jak celosvětově, tak v rámci České republiky.

V poslední kapitole se zabýváme tématem sociálních sítí a jejich vlivem na partnerské vztahy. Shrnujeme v ní poznatky řady zahraničních výzkumů, které se na tuto oblast zaměřovaly. V první řadě jsme zmínili některé z pozitivních aspektů, kterými mohou sociální sítě partnerské vztahy obohacovat. Větší část jsme poté věnovali jejich negativním dopadům jako je monitorování partnera, konflikty pramenící z jejich užívání, riziko zapletení se do nevěry, vytváření screenshotů či vzájemné sdílení hesel. Kapitulu jsme zakončili stěžejním bodem teoretické části – žárlivostí v online prostředí. Zmínili jsme různé faktory, které ji mohou podněcovat. Další část jsme věnovali výzkumu Frampton & Fox (2018), ve kterém se zaměřovali na roli retrospektivní žárlivosti v prostředí sociálních platform. V neposlední řadě jsme zmínili výzkumy týkající se vlivu zveřejněných selfies na partnerské vztahy.

Na teoretickou část navazujeme částí praktickou. Ověřujeme v ní výsledky studií autorů Daspe et al. (2018), Hudson et al. (2015), McAndrew & Shah (2013), Muise et al. (2009) a Muise et al. (2014). Dále se opíráme teoretické poznatky z teorie lásky R. J. Sternberga (1986). Na jejím počátku definujeme výzkumný problém vycházející ze zmíněných studií, formulujeme výzkumné cíle a šest alternativních hypotéz. Pro náš výzkum jsme zvolili kvantitativní přístup, konkrétně metodu dotazníkového šetření. Náš dotazník jsme sdíleli prostřednictvím služby Google Forms. Žárlivost jsme měřili dotazníkem Škály žárlivosti na Facebooku (Muise et al., 2009), doposud jediným sestaveným na tuto problematiku. Abychom docílili větší aktuálnosti škály, rozhodli jsme se ji rozšířit i na službu Instagram a obohatit o sedm nových položek. K jejich vytvoření nám byla námětem řada výzkumných studií (Arikewuyo et al., 2020; Halpern et al., 2017; Muise et al., 2014; Ridgway & Clayton, 2016; Van Ouytsel et al., 2016; Van Ouytsel et al., 2019). Přidané položky jsme na základě analýzy reliability vyhodnotili jako kvalitní. Nejlepší námi přidané položky se týkaly interakce partnera s osobou opačného pohlaví. Intenzitu komponent lásky jsme měřili pomocí Sternbergovy triangulární škály lásky.

Respondenti byli do výzkumu získáváni prostřednictvím příležitostného výběru a metody sněhové koule. Aby se mohli výzkumu účastnit, museli splňovat několik podmínek: být ve věkové kategorii 20-30 let, aktuálně se nacházet v partnerském vztahu a společně s partnerem/kou být aktivními uživateli sociální sítě Facebook a Instagram. Z důvodu

nízkého zastoupení věkové kategorie 25-30 let (11 %) jsme se rozhodli studii dále realizovat pouze na osobách ve věku od 20 do 25 let. Po pročištění dat jsme pracovali s odpověďmi od 353 respondentů (77 mužů a 271 žen). Respondenti na vybraných sítích strávili průměrně 3 hodiny a 3 minuty denně, přičemž na Instagramu strávili průměrně o 10 minut delší dobu. Ženy na nich trávily o 58 minut déle než muži.

Nad rámec formulovaných hypotéz jsme zjišťovali, jakých hodnot respondenti průměrně dosahovali na subškálách lásky. Nepodařilo se nám odhalit významné rozdíly napříč pohlavím. Nejvíce skórovali na subškále intimity a závazku, o něco méně pak na subškále vášně. Stanovené hypotézy jsme ověřovali metodou hierarchické regrese, pomocí které jsme do modelu mohli proměnné přidávat dle našeho rozhodnutí. Do modelu regresory vstupovaly ve dvou blocích. Do prvního jsme zařadili faktory, které již byly předmětem zkoumání v jiných studiích (doba strávená na sítích, délka partnerského vztahu a pohlaví). Druhý blok jsme obohatili o regresory subškály lásky (intimity, vášně a závazku). Před samotným výpočtem jsme ověřili několik podmínek, jejichž splnění bylo pro realizaci lineární regrese nezbytné. V prvním bloku jsme odhalili jako jediný významný regresor pohlaví. Následným přidáním ostatních regresorů se nám podařilo model zpestřit o 14 % a všechny prediktory se ukázaly jako signifikantní. Nejvýznamnějším z nich byla intimita.

V předposlední kapitole se věnujeme detailnějšímu popisu získaných výsledků a jejich interpretaci. Zamýšlíme se nad možnými příčinami nepotvrzení našich hypotéz, nad limity práce a náměty pro budoucí zkoumání. Tématika sociálních sítí a jejich vlivu na partnerské vztahy je stále aktuální a stále se v ní nabízí široký prostor k dalšímu bádání. Zajímavé by mohlo být například prozkoumat rozdíl v žárlivosti mezi geograficky blízkými páry a vztahy na dálku.

LITERATURA

1. Abbasi, I. S., & Alghamdi, N. G. (2017). When flirting turns into infidelity: The Facebook dilemma. *The American Journal of Family Therapy*, 45(1), 1-14. <https://doi.org/10.1080/01926187.2016.1277804>
2. Andrade, A., Wachelke, J., & Howat-Rodrigues, A. B. C. (2015). Relationship satisfaction in young adults: Gender and love dimensions. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships*, 9(1), 19-31. <https://doi.org/10.5964/ijpr.v9i1.157>
3. Arikewuyo, A. O., Efe-Özad, B., Dambo, T. H., Abdulbaqi, S. S., & Arikewuyo, H. O. (2020). An examination of how multiple use of social media platforms influence romantic relationships. *Journal of Public Affairs*, e2240. <https://doi.org/10.1002/pa.2240>
4. Arikewuyo, A. O., Lasisi, T. T., Abdulbaqi, S. S., Omoloso, A. I., & Arikewuyo, H. O. (2020). Evaluating the use of social media in escalating conflicts in romantic relationships. *Journal of Public Affairs*, e2331. <https://doi.org/10.1002/pa.2331>
5. Aylor, B., & Dainton, M. (2001). Antecedents in romantic jealousy experience, expression, and goals. *Western Journal of Communication (includes Communication Reports)*, 65(4), 370-391. <https://doi.org/10.1080/10570310109374717>
6. Baker, C. K., & Carreño, P. K. (2016). Understanding the role of technology in adolescent dating and dating violence. *Journal of child and family studies*, 25(1), 308-320. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0196-5>
7. Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of computer-mediated Communication*, 13(1), 210-230. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>
8. Buss, D. M. (2009). *Evoluce touhy: [strategie sexuálního chování]*. Dauphin.
9. Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., & Semmelroth, J. (1992). Sex differences in jealousy: Evolution, physiology, and psychology. *Psychological science*, 3(4), 251-256. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1992.tb00038.x>

10. Carson, C. L., & Cupach, W. R. (2000). Fueling the flames of the green-eyed monster: The role of ruminative thought in reaction to romantic jealousy. *Western Journal of Communication (includes Communication Reports)*, 64(3), 308-329. <https://doi.org/10.1080/10570310009374678>
11. Clayton, R. B., Nagurney, A., & Smith, J. R. (2013). Cheating, breakup, and divorce: Is Facebook use to blame?. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 16(10), 717-720. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0424>
12. Clemente, M., Gandoy-Crego, M., Bugallo-Carrera, C., Reig-Botella, A., & Gomez-Cantorna, C. (2020). Types of love as a function of satisfaction and age. *PsyCh journal*, 9(3), 402-413. <https://doi.org/10.1002/pchj.338>
13. Český statistický úřad. (2020). *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci – 2020*. <https://www.czso.cz/csu/czso/5-pouzivani-mobilniho-telefonu-a-internetu-na-mobilnim-telefonu>
14. Dallaire, Y. (2009). *Láska a sexualita v trvalém vztahu*. Portál.
15. Daspe, M. È., Vaillancourt-Morel, M. P., Lussier, Y., & Sabourin, S. (2018). Facebook use, Facebook jealousy, and intimate partner violence perpetration. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 21(9), 549-555. <https://doi.org/10.1089/cyber.2018.0159>
16. Divíšková, P. (2017). *Láska a partnerství v mladé dospělosti podle Sternbergovy trojúhelníkové škály lásky*. [Diplomová práce, Univerzita Palackého]. Vysokoškolské kvalifikační práce. <https://theses.cz/id/m4i66k/>
17. Elphinston, R. A., Feeney, J. A., & Noller, P. (2011). Measuring romantic jealousy: Validation of the multidimensional jealousy scale in Australian samples. *Australian journal of Psychology*, 63(4), 243-251. <https://doi.org/10.1111/j.1742-9536.2011.00026.x>
18. Erikson, E. H. (2002). *Dětství a společnost*. Argo.
19. Facebook. (2020). <https://www.facebook.com/help>
20. Ferwerda, B., Schedl, M., & Tkalcic, M. (2016, January). Using instagram picture features to predict users' personality. In *International Conference on Multimedia Modeling* (pp. 850-861). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-27671-7_71
21. Fielding Banks, O. (2018). *Digitální detox: zbavte se závislosti na mobilu a internetu*. CPress.

22. Fox, J., & Warber, K. M. (2014). Social networking sites in romantic relationships: Attachment, uncertainty, and partner surveillance on Facebook. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 17(1), 3-7. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0667>
23. Frampton, J. R., & Fox, J. (2018). Social media's role in romantic partners' retroactive jealousy: Social comparison, uncertainty, and information seeking. *Social Media+ Society*, 4(3), 2056305118800317. <https://doi.org/10.1177/2056305118800317>
24. Greenfield, S. (2016). *Změna myšlení: jak se mění naše mozky pod vlivem digitálních technologií*. BizBooks.
25. Guerrero, L. K., Trost, M. R., & Yoshimura, S. M. (2005). Romantic jealousy: Emotions and communicative responses. *Personal Relationships*, 12(2), 233-252. <https://doi.org/10.1111/j.1350-4126.2005.00113.x>
26. Halpern, D., Katz, J. E., & Carril, C. (2017). The online ideal persona vs. the jealousy effect: Two explanations of why selfies are associated with lower-quality romantic relationships. *Telematics and Informatics*, 34(1), 114-123. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2016.04.014>
27. Holzman, O. (2020, 4. únor). *Facebook po světě používá každý měsíc 2,5 miliardy lidí. V Česku to je více než polovina populace*. CZECHCRUNCH. <https://www.czechcrunch.cz/2020/02/facebook-po-svete-pouziva-kazdy-mesic-25-miliardy-lidi-v-cesku-uz-je-to-vice-nez-polovina-populace/>
28. Hudson, M. B., Nicolas, S. C., Howser, M. E., Lipsett, K. E., Robinson, I. W., Pope, L. J., ... & Friedman, D. R. (2015). Examining how gender and emoticons influence Facebook jealousy. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(2), 87-92. <https://doi.org/10.1089/cyber.2014.0129>
29. Ichau, E., Frissen, T., & d'Haenens, L. (2019). From# selfie to# edgy. Hashtag networks and images associated with the hashtag# jews on Instagram. *Telematics and Informatics*, 44, 101275. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2019.101275>
30. Instagram. (2020). <https://help.instagram.com/>
31. Kast, V. (2016). *Závist, žárlivost a jejich smysl*. Portál.
32. Kemer, G., Bulgan, G., & Yıldız, E. Ç. (2016). Gender differences, infidelity, dyadic trust, and jealousy among married Turkish individuals. *Current Psychology*, 35(3), 335-343. <https://doi.org/10.1007/s12144-014-9298-2>

33. Kircaburun, K., Alhabash, S., Tosuntaş, Ş. B., & Griffiths, M. D. (2020). Uses and gratifications of problematic social media use among university students: A simultaneous examination of the Big Five of personality traits, social media platforms, and social media use motives. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18(3), 525-547. <https://doi.org/10.1007/s11469-018-9940-6>
34. Klement, V. (2020). *Sociální média v roce 2020. Přehled zásadních trendů na sociálních sítích pro brandovou komunikaci.* GroupM. <https://www.h1.cz/upload/680-social-trendy-2020-groupm.pdf>
35. Kohout, R. (2019, 14. listopad). *Fenomén "Sociální síť"*. Internetem Bezpečně. <https://www.internetembezpecne.cz/fenomen-socialni-site/>
36. Kopecký, K. (2015). *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu.* Univerzita Palackého v Olomouci.
37. Kožíšek, M., & Písecký, V. (2016). *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online.* Grada Publishing.
38. Kukla, V. (2017). *Triangulární teorie lásky a spiritualita.* [Bakalářská práce, Univerzita Palackého]. Vysokoškolské kvalifikační práce. <https://theses.cz/id/lrf87c/>
39. Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie* (2., aktualiz. vyd). Grada.
40. Lauster, P. (2019). *Láska: milostný vztah z pohledu psychologa* (Vydání druhé). Euromedia Group.
41. Lee, J. A. (1977). A typology of styles of loving. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 3(2), 173–182. <https://doi.org/10.1177/014616727700300204>
42. Lomas, T. (2018). The flavours of love: A cross-cultural lexical analysis. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 48(1), 134-152. <https://doi.org/10.1111/jtsb.12158>
43. Madey, S. F., & Rodgers, L. (2009). The Effect of Attachment and Sternberg's Triangular Theory of Love on Relationship Satisfaction. *Individual Differences Research*, 7(2).
44. Marshall, T. C., Bejanyan, K., Di Castro, G., & Lee, R. A. (2013). Attachment styles as predictors of Facebook-related jealousy and surveillance in romantic relationships. *Personal relationships*, 20(1), 1-22. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2011.01393.x>
45. Maslow, A. H. (2014). *O psychologii bytí.* Portál.
46. Matějková, E. (2007). *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích.* Grada.

47. McAndrew, F. T., & Shah, S. S. (2013). Sex differences in jealousy over Facebook activity. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2603-2606. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.06.030>
48. Médiář. (2020, 12. srpen). *AMI Digital Index: Češi tráví na sítích dvě a půl hodiny denně*. <https://www.mediar.cz/ami-digital-index-cesi-jsou-na-sitich-dve-a-pul-hodiny-denne/>
49. Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada.
50. Muise, A., Christofides, E., & Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: Does Facebook bring out the green-eyed monster of jealousy?. *CyberPsychology & behavior*, 12(4), 441-444. <https://doi.org/10.1089/cpb.2008.0263>
51. Muise, A., Christofides, E., & Desmarais, S. (2014). "Creeping" or just information seeking? Gender differences in partner monitoring in response to jealousy on Facebook. *Personal Relationships*, 21(1), 35-50. <https://doi.org/10.1111/pere.12014>
52. Nadkarni, A., & Hofmann, S. G. (2012). Why do people use Facebook?. *Personality and individual differences*, 52(3), 243-249. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.11.007>
53. Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie* (Vyd. 2., rozš. a přeprac). Academia.
54. Novák, T. (2009). *Žárlivost - jak ji zvládat*. Grada.
55. Papp, L. M., Danielewicz, J., & Cayemberg, C. (2012). "Are we Facebook official?" Implications of dating partners' Facebook use and profiles for intimate relationship satisfaction. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15(2), 85-90. <https://doi.org/10.1089/cyber.2011.0291>
56. Pascale de Lomas (2007). *Žárlivost*. Grada.
57. Pfeiffer, S. M., & Wong, P. T. (1989). Multidimensional jealousy. *Journal of social and personal relationships*, 6(2), 181-196. <https://doi.org/10.1177/026540758900600203>
58. Plzák, M. (2011). *Othelon, aneb, Manuál o žárlivosti* (Vyd. 5., V nakl. Motto 4). Motto.
59. Pospíšilová, M. (2016). *Facebooková (ne)závislost: identita, interakce a uživatelská kariéra na Facebooku*. Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.
60. Praško, J. (2005). *Asertivita v partnerství*. Grada.

61. Ptáček, M. (2015, 14. červenec). *Jak vznikl a následně uspěl Instagram, jehož hodnota se dnes odhaduje na 35 miliard dolarů?* CZECHCRUNCH. <https://www.czechcrunch.cz/2015/07/jak-vznikl-a-nasledne-uspel-instagram-jeho-z-hodnota-se-dnes-odhaduje-na-35-miliard-dolaru/>
62. Rășcanu, R. (2017). Jealousy as a defence mechanism of low self-esteem. *Romanian Journal of Cognitive Behavioral Therapy and Hypnosis*, 4(1-2).
63. Ridgway, J. L., & Clayton, R. B. (2016). Instagram unfiltered: Exploring associations of body image satisfaction, Instagram# selfie posting, and negative romantic relationship outcomes. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(1), 2-7. <https://doi.org/10.1089/cyber.2015.0433>
64. Riemann, F. (2009). *Schopnost milovat*. Portál.
65. Rydell, R. J., McConnell, A. R., & Bringle, R. G. (2004). Jealousy and commitment: Perceived threat and the effect of relationship alternatives. *Personal Relationships*, 11(4), 451-468. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2004.00092.x>
66. Říčan, P. (2004). *Cesta životem*. Portál.
67. Říčan, P. (2010). *Psychologie osobnosti: obor v pohybu* (6., rev. a dopl. vyd., V Grada Publishing 2). Grada.
68. Sahana, S., & Barani Ganth, D. (2016). The green-eyed monster: Exploring the Associations of Ego Defenses and Relationship Closeness on Romantic Jealousy. *Int J Psychol Behav Sci*, 6(1), 14-19. 10.5923/j.ijpbs.20160601.03
69. Seidman, G., Langlais, M., & Havens, A. (2019). Romantic relationship-oriented Facebook activities and the satisfaction of belonging needs. *Psychology of Popular Media Culture*, 8(1), 52. <https://doi.org/10.1037/ppm0000165>
70. Sheldon, P., & Bryant, K. (2016). Instagram: Motives for its use and relationship to narcissism and contextual age. *Computers in human Behavior*, 58, 89-97. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.12.059>
71. Siibak, A. (2009). Constructing the self through the photo selection-visual impression management on social networking websites. *Cyberpsychology: Journal of psychosocial research on cyberspace*, 3(1).
72. Skorunková, R. (2011). *Úvod do vývojové psychologie*. Gaudeamus.
73. Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological review*, 93(2), 119. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.93.2.119>

74. Sternberg, R. J. (1997). Construct validation of a triangular love scale. *European Journal of Social Psychology*, 27(3), 313-335. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0992\(199705\)27:3<313::AID-EJSP824>3.0.CO;2-4](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0992(199705)27:3<313::AID-EJSP824>3.0.CO;2-4)
75. Sternberg, R. J., & Grajek, S. (1984). The nature of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47(2), 312. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.47.2.312>
76. Sumter, S. R., Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2013). Perceptions of love across the lifespan: Differences in passion, intimacy, and commitment. *International Journal of Behavioral Development*, 37(5), 417-427. <https://doi.org/10.1177/0165025413492486>
77. Ševčíková, A. (2014). *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu*. Grada.
78. Tankovska, H. (2021a, 10. únor). *Distribution of Facebook users worldwide as of January 2021, by age and gender*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/376128/facebook-global-user-age-distribution/>
79. Tankovska, H. (2021b, 8. únor). *Distribution of Instagram users worldwide as of January 2021, by age and gender*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/248769/age-distribution-of-worldwide-instagram-users/>
80. Tankovska, H. (2021c, 9. únor). *Most popular social networks worldwide as of January 2021, ranked by number of active users (in millions)*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>
81. Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Portál.
82. Tokunaga, R. S. (2011). Social networking site or social surveillance site? Understanding the use of interpersonal electronic surveillance in romantic relationships. *Computers in Human Behavior*, 27(2), 705-713. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2010.08.014>
83. Tosun, L. P. (2012). Motives for Facebook use and expressing “true self” on the Internet. *Computers in human behavior*, 28(4), 1510-1517. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.03.018>
84. Trestrová, O. (2011). *Intimita a závazek v partnerských vztazích v mladé dospělosti*. [Diplomová práce, Masarykova univerzita]. Archiv závěrečných prací MUNI. <https://is.muni.cz/th/i2xof/>

85. Utz, S., & Beukeboom, C. J. (2011). The role of social network sites in romantic relationships: Effects on jealousy and relationship happiness. *Journal of Computer-Mediated Communication, 16*(4), 511-527. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2011.01552.x>
86. Utz, S., Muscanell, N., & Khalid, C. (2015). Snapchat elicits more jealousy than Facebook: A comparison of Snapchat and Facebook use. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 18*(3), 141-146. <https://doi.org/10.1089/cyber.2014.0479>
87. Vágnerová, M. (2007). *Vývojová psychologie* (II, Dospělost a stáří). Karolinum.
88. Valentova, J. V., de Moraes, A. C., & Varella, M. A. C. (2020). Gender, sexual orientation and type of relationship influence individual differences in jealousy: A large Brazilian sample. *Personality and Individual Differences, 157*, 109805. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109805>
89. Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Walrave, M., Ponnet, K., & Peeters, E. (2016). Exploring the role of social networking sites within adolescent romantic relationships and dating experiences. *Computers in Human Behavior, 55*, 76-86. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.08.042>
90. Van Ouytsel, J., Walrave, M., Ponnet, K., Willems, A. S., & Van Dam, M. (2019). Adolescents' perceptions of digital media's potential to elicit jealousy, conflict and monitoring behaviors within romantic relationships. *CYBERPSYCHOLOGY-JOURNAL OF PSYCHOSOCIAL RESEARCH ON CYBERSPACE, 13*(3). <https://doi.org/10.5817/CP2019-3-3>
91. Vojtko, H. (2020). *Vztahy a mýty: párová terapie do kapsy*. Paseka.
92. Výrost, J., & Slaměník, I. (2008). *Sociální psychologie* (2., přeprac. a rozš. vyd). Grada.
93. White, G. L., & Mullen, P. E. (2006). *Žárlivost: teorie, výzkum a klinické strategie*. Triton.
94. Whitty, M. T. (2003). Cyber-flirting: Playing at love on the Internet. *Theory & Psychology, 13*(3), 339-357. <https://doi.org/10.1177/0959354303013003003>
95. Willerton, J. (2012). *Psychologie mezilidských vztahů*. Grada.
96. Willi, J. (2011). *Psychologie lásky: osobní rozvoj cestou partnerského vztahu* (Vyd. 2). Portál.

97. Yang, C. C., & Brown, B. B. (2013). Motives for using Facebook, patterns of Facebook activities, and late adolescents' social adjustment to college. *Journal of youth and adolescence*, 42(3), 403-416. <https://doi.org/10.1007/s10964-012-9836-x>
98. Yela, C. (2006). The evaluation of love. *European Journal of Psychological Assessment*, 22(1), 21-27. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.22.1.21>
99. Yovell, Y. (2007). *Láska a jiné nemoci: psychologie a biologie lásky*. Portál.
100. Zandbergen, D. L., & Brown, S. G. (2015). Culture and gender differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 72, 122-127. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.08.035>

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Abstrakt v českém jazyce
2. Abstrakt v anglickém jazyce
3. Dotazníková baterie

Příloha 1: Abstrakt v českém jazyce

ABSTRAKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Žárlivost způsobená aktivitou na Facebooku a Instagramu v kontextu Triangulární teorie lásky

Autor práce: Natálie Tylšarová

Vedoucí práce: Mgr. Vojtěch Kukla

Počet stran a znaků: 72 stran, 137 470 znaků

Počet příloh: 3

Počet titulů použité literatury: 100

Abstrakt:

Tato práce se zabývá partnerskou žárlivostí v prostředí sociálních sítí Facebook a Instagram. Jejím cílem bylo ověřit, zda doba strávená na těchto platformách, délka partnerského vztahu a pohlaví ovlivňují míru žárlivosti. Dále jsme zjišťovali souvislost mezi žárlivostí a komponentami lásky (dle modelu R. J. Sternberga). Teoretická část přináší přehled základních pojmů a shrnuje výzkumy na danou problematiku. Pro účel výzkumu byl zvolen kvantitativní design. Data jsme sbírali prostřednictvím elektronického dotazníku pomocí příležitostného výběru a metody sněhové koule. Výzkumný soubor byl tvořen 353 respondenty ve věku 20 až 25 let. K měření žárlivosti byla použita Škála žárlivosti na Facebooku, kterou jsme rozšířili i na službu Instagram a doplnili ji o sedm nových položek. Lásku jsme měřili pomocí Sternbergovy triangulární škály lásky. Mnohonásobnou lineární regresi bylo zjištěno, že významnými prediktory žárlivosti jsou všechny komponenty lásky. Prokázán byl i významný vliv pohlaví. Ukázalo se, že ženy žárlí v prostředí sociálních sítí více.

Klíčová slova: sociální sítě, partnerský vztah, žárlivost, Triangulární teorie lásky

Příloha 2: Abstrakt v anglickém jazyce

ABSTRACT OF BACHELOR THESES

Title: Jealousy caused by activity on Facebook and Instagram in the context of the Triangular Theory of Love

Author: Natálie Tylšarová

Supervisor: Mgr. Vojtěch Kukla

Number of pages and characters: 72 pages, 137 470 characters

Number of appendices: 3

Number of references: 100

Abstract:

This work deals with partner jealousy in the environment of social networks Facebook and Instagram. Its objective was to verify whether the time spent on these platforms, the length of the partnership and gender affected the degree of jealousy. Furthermore, we've researched the connection between jealousy and the components of love (according to the model of R. J. Sternberg). The theoretical part provides an overview of basic concepts and summarizes research on the given issue. A quantitative design was chosen for the research. We collected data through an electronic questionnaire using occasional selection and the snowball method. The research file consisted of 353 respondents aged 20 to 25 years. The Jealousy Scale on Facebook was used to measure jealousy, which we extended to the Instagram service and added seven new items. We measured love using Sternberg's Triangular Love Scale. Through multiple linear regression, it was found that all components of love are important predictors of jealousy. A significant effect of gender has also been demonstrated. It turned out that women are more jealous in the environment of social networks.

Key words: social networks, romantic relationship, jealousy, Triangular Theory of Love

Příloha 3: Dotazníková baterie

Partnerská žárlivost způsobená aktivitou na sociálních sítích

Dobrý den,

děkuji, že jste se rozhodl/a vyplnit tento dotazník. Jmenuji se Natálie Tylšarová a jsem studentkou Katedry psychologie Univerzity Palackého v Olomouci. Ve své bakalářské práci se zabývám tématem žárlivosti v partnerských vztazích v kontextu Triangulární teorie lásky.

Výzkum je určen osobám ve věku 20-30 let, které se aktuálně nachází v partnerském vztahu a jsou společně se svým partnerem/partnerkou aktivními uživateli Facebooku a Instagramu.

Dotazník je rozdělen do tří částí (Sociodemografické údaje, Škála žárlivosti na Facebooku a Instagramu, Sternbergova triangulární škála lásky). Jeho vyplnění by Vám mělo zabrat přibližně 15-20 minut. Neexistují zde žádné správné či špatné odpovědi, proto prosím odpovídejte upřímně. Veškerá získaná data budou anonymizována a budou sloužit výhradně pro účely mé bakalářské práce.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo nejasností mě neváhejte kontaktovat na e-mail: natalie.tylsarova01@upol.cz

Informovaný souhlas

Zahájením vyplňování dotazníku potvrzujete, že souhlasíte se zařazením Vámi poskytnutých údajů do výzkumu, s jejich uchováním v naší datové databázi a následným statistickým zpracováním.

Chcete zahájit vyplňování?

- Ano
- Ne

Sociodemografické údaje

Tato část je zaměřena na základní informace o Vás.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

2. Kolik Vám je let?
 - Vypište
3. V současné době:
 - Studujete
 - Pracujete
 - Jiné (nezaměstnanost, mateřská dovolená...)
4. Váš partner/Vaše partnerka je:
 - Opačného pohlaví
 - Stejného pohlaví
5. S partnerem/partnerkou se:
 - Vidáte („chodíte spolu“)
 - Jste manželé
 - Žijete ve společné domácnosti
 - Vypište
6. Jak dlouho trvá Váš partnerský vztah (uveďte co nejpřesněji počet let a měsíců)?
 - Vypište
7. Používá Váš partner/Vaše partnerka Facebook a Instagram?
 - Ano
 - Ne
8. Kolik času průměrně denně trávíte na Facebooku (uveďte přibližně počet minut nebo hodin)?
 - Vypište
9. Kolik času průměrně denně trávíte na Instagramu (uveďte přibližně počet minut nebo hodin)?
 - Vypište

Jak je pravděpodobné, že...

V této části naleznete 33 tvrzení týkající se aktivit Vašeho partnera/Vaší partnerky na Instagramu a Facebooku. U každého z nich prosím uveďte, do jaké míry je u Vás dané tvrzení pravděpodobné na stupnici od 1-7 (1 - naprosto nesouhlasím, 7 - naprosto souhlasím).

V dotazníku je pro větší přehlednost použito neutrální označení partner (zahrnující partnera i partnerku). Prosím o Vaši upřímnost, veškeré informace jsou anonymní. Má-li být tato studie úspěšná, je důležité, abyste odpovídal/a upřímně.

1. Začnete žárlit, pokud uvidíte, že si Váš partner přidal do přátel/začal sledovat na Instagramu neznámou osobu opačného pohlaví.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
2. Rozzlobíte se, pokud Váš partner nezveřejní Váš vztah na Instagramu/Facebooku.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
3. Cítíte se ohroženi, pokud si Váš partner přidá do přátel na Facebooku/začne sledovat na Instagramu předchozího milostného partnera nebo sexuálního partnera.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
4. Začnete žárlit, jakmile uvidíte, že Váš partner používá romantické emotikony v konverzaci s osobou opačného pohlaví.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
5. Sledujete aktivity Vašeho partnera na Facebooku/Instagramu.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
6. Začnete žárlit poté, co uvidíte, že Váš partner zveřejnil zprávu na Timeline osoby opačného pohlaví.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
7. Ptáte se svého partnera na jeho přátele na Facebooku/sledující na Instagramu.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
8. Pocítíte žárlivost, pokud Váš partner zveřejní svoji fotografii s paží kolem ramen osoby opačného pohlaví.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
9. Rozzlobíte se, pokud Váš partner zveřejní selfie na Instagramu.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
10. Rozzlobíte se, pokud Váš partner omezí Váš přístup na jeho profil.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
11. Žárlíte, pokud Váš partner zveřejní na Facebooku/Instagramu fotografii se svým předchozím milostným nebo sexuálním partnerem.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
12. Budete podezíraví ohledně soukromých zpráv, které Váš partner posílá přes Facebook/Instagram.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
13. Obáváte se, že se Váš partner milostně zaplete s někým na Facebooku/Instagramu.
 - Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím

14. Začnete žárlit, jakmile uvidíte, že Vašemu partnerovi napsala na Timeline zprávu osoba opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
15. Začnete žárlit, pokud Váš partner sdílí fotografii sebe s neznámými osobami opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
16. Začnete žárlit, pokud uvidíte, že si Váš partner chatuje s osobou opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
17. Máte podezření, že si Váš partner tajně rozvíjí intimní vztah s někým na Facebooku/Instagramu.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
18. Začnete žárlit, pokud Váš partner zveřejní komentář k fotografii osoby opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
19. Se obáváte, že Váš partner používá Facebook/Instagram k navazování vztahů s osobami opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
20. Žárlíte, pokud Váš partner zveřejní svoji fotografii, která je sexuálně provokativní.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
21. Díváte se na Facebook/Instagram svého partnera, pokud máte podezření ohledně jeho aktivit.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
22. Začnete žárlit, pokud uvidíte, že Váš partner dá „to se mi líbí“ k fotografii osoby opačného pohlaví.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
23. Obáváte se, že Váš partner přitahuje někoho jiného na Facebooku/Instagramu.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
24. Hádáte se se svým partnerem kvůli aktivitě na Facebooku/Instagramu.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
25. Pravidelně kontrolujete Facebook/Instagram svého partnera.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
26. Začnete žárlit, pokud uvidíte fotografii Vašeho partnera z události, na kterou jste nebyli pozváni.

- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
27. Obáváte se, že Váš partner používá Facebook/Instagram k opětovnému nalézání kontaktu s předchozím milostným nebo sexuálním partnerem.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
28. Dotazujete se partnera na jeho aktivity na Instagramu/Facebooku.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
29. Přidáte si do přátel/začnete sledovat přátele Vašeho partnera za účelem sledování partnera.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
30. Začnete žárlit, jakmile uvidíte že Vašemu partnerovi poslala osoba opačného pohlaví v soukromé zprávě „Insta story“.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
31. Pokusíte se pomocí Facebooku/Instagramu vyvolat ve Vašem partnerovi žárlivost.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
32. Pokusíte se získat přístup k účtu Vašeho partnera.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím
33. Pocítíte žárlivost v souvislosti s Facebookem/Instagramem.
- Naprosto nesouhlasím 1 2 3 4 5 6 7 Naprosto souhlasím

Sternbergova triangulární škála lásky

V této poslední části naleznete 45 tvrzení, které se týkají Vašeho partnerského vztahu. Autorem této škály je Robert J. Sternberg, který vytvořil teorii, ve které se lásku snaží uchopit pomocí tří navzájem propojených složek: intimity, vášně a závazku. Následující tvrzení jednotlivé složky měří. Neexistují zde správné ani špatné odpovědi. I v této části Vás prosím, abyste odpovídali pravdivě. Přečtěte si následující tvrzení a u každého z nich vyjádřete svůj souhlas/nesouhlas na škále od 1 do 9 (1 - naprosto nesouhlasím až 9 - naprosto souhlasím).

Z důvodu ochrany autorských práv není Sternbergova triangulární škála lásky v práci zveřejněna.

Děkuji Vám za Váš čas!

Pokud máte zájem o výsledky, stačí napsat email na tuto adresu:
natalie.tylsarova01@upol.cz